จังหวัดนนทบุรี

NONTHABURI PROVINCE

สาธารณภัย

ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสำคัญ

อัคคีภัย

สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดทำชุดข้อมูลด้านสาธารณภัย เพื่อสนับสนุนการจัดทำสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจของจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จังหวัดนนทบุรี

คำนำ

เอกสาร "ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย" จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางขับเคลื่อนการจัดทำชุดข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อสนับสนุนการจัดทำชุดข้อมูลและสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารจังหวัด ในการรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติที่มีความไม่แน่นอนสูง เนื้อหาในเอกสารมุ่งเน้นการวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูลสำคัญที่ครอบคลุมทั้งภัยธรรมชาติ รวมถึงสาธารณภัยอื่นๆ เช่น อุบัติภัย โดยบูรณาการตามกรอบสถิติด้านภัยพิบัติสากล (DRSF) ซึ่งเชื่อมโยงกับหมุดหมายที่ 11 ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือให้ส่วนราชการในจังหวัด นำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีข้อมูลและพัฒนาสารสนเทศในรูปแบบแผนภาพ (Visualization) เพื่อให้การวางแผน ป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีเอกภาพ ทันต่อสถานการณ์ และนำไปสู่การสร้างความปลอดภัยที่ยั่งยืนแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี
กรกฎาคม 2569

สารบัญ

คำนำ 3
สารบัญ 4
1. เอกสาร/รายงานที่ปรับแก้ 5
2. บทนำ 5
3. วัตถุประสงค์ 6
4. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง 6
5. แผนการดำเนินงาน 11
6. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น 11
7. แนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา 13
8. กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์ 23
9. เป้าหมายและหมุดหมาย 23
10. การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด 34
11. เป้าหมายและหมุดหมายตามแผนพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2566 – 2570 35
12. กรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติ 36
13. การวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูล 40
14. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหา 43
15. การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และ ระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล 50
16. บัญชีข้อมูลดิจิทัล 51
17. สถานภาพของระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด 53
18. การวิเคราะห์ข้อมูล 56
19. อ้างอิง 58

1. เอกสาร/รายงานที่ปรับแก้

ประเด็นที่ปรับแก้ (Version)	วันที่ปรับปรุง	ผู้ดำเนินการ
(ร่าง) ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	15 มกราคม 2569	สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี
ข้อกำหนดการวิเคราะห์ชุดข้อมูลสำหรับประเด็นสาธารณภัย	9 สิงหาคม 2569	สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี

2. บทนำ

สถานการณ์ภัยพิบัติมีแนวโน้มเกิดมากขึ้นทั่วโลกและมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและการพัฒนาที่ทำลายระบบนิเวศ ที่สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม คิดเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี ในขณะที่มาตรการรับมือไปจนถึงนโยบายป้องกันเพื่อลดความสูญเสียยังมีช่องว่างและอุปสรรคที่ส่งผลให้สถานการณ์ในหลายพื้นที่ยังต้องเผชิญกับความสูญเสียอย่างต่อเนื่อง คำว่า ภัยพิบัติ (Disaster) ในทางสากล หมายถึง การหยุดชะงักอย่างรุนแรงของการปฏิบัติหน้าที่ของชุมชนหรือสังคม อันเป็นผลจากการเกิดภัยทางธรรมชาติหรือเกิดจากมนุษย์ซึ่งส่งผลต่อชีวิต ทรัพย์สิน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวางเกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560)

สำหรับในบริบทของประเทศไทย คำว่า "สาธารณภัย" ได้ถูกนำมาประยุกต์กับแนวคิดเรื่อง ภัยพิบัติตามที่ได้นิยามที่ปรากฏในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติหลักของประเทศไทยในการบริหารจัดการเหตุการณ์ภัยต่างๆ ในประเทศไทย กล่าวคือ “สาธารณภัย” หมายถึง “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

จากข้อมูลของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบกับข้อมูลแผนการจัดการความปลอดภัยและปัจจัยเสี่ยงทางสังคมของปี 2560 จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ ระบบสถิติการเกิดภัยพิบัติมี 8 ประเภท ได้แก่ อุทกภัย สึนามิ ดินโคลนถล่ม วาตภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง การคมนาคมและขนส่ง และภัยจากไฟป่า ในช่วง 30 ปีนับแต่ปี พ.ศ. 2532 - 2566 ชี้ให้เห็นว่าอุทกภัยเป็นภัยที่สร้างความเสียหายสูงสุดเกิดขึ้นกว่า 40,000 ครั้ง มีมูลค่าความเสียหายกว่า 166,255 ล้านบาท รองลงมาคือ สึนามิ ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวแต่มีผู้เสียชีวิตถึง 5,401 คน มูลค่าความเสียหาย 44,491 ล้านบาท

ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่านการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2568 และได้เตรียมดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน รองรับนโยบายรัฐบาลครอบคลุมในเรื่อง ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยความมั่นคง ภัยเศรษฐกิจ ภัยสังคม และการบริหารภาครัฐ ตามนโยบาย “Quick Win” โดยเน้นให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งมีเป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบจากภัยดังกล่าวข้างต้นให้แก่ประชาชน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สังกัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้ดำเนินการจัดทำระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ เพื่อบูรณาการระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานในระดับพื้นที่ และการใช้ประโยชน์บัญชีข้อมูลภาครัฐในการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล และประเด็นการพัฒนาจังหวัด ตลอดจนเป็นเครื่องมือสำหรับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลของหน่วยงาน สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ และเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 มาตรา 4 การเปิดเผยข้อมูลสาธารณะในช่องทางดิจิทัล และหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้การจัดทำสารสนเทศในระดับจังหวัด มีความเป็นเอกภาพ สอดคล้องนโยบายและสถานการณ์ในปัจจุบัน ประเด็นด้านสาธารณภัยจึงถูกพิจารณา เพื่อจัดทำชุดข้อมูลและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบแผนภาพ สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร

จังหวัดนนทบุรีประสบปัญหาสำคัญด้านสาธารณภัย ได้แก่ ภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ไฟป่าและหมอกควัน และอัคคีภัย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง (The growth of the society coupled with the high standards of quality of life of the people) การจัดทำสารสนเทศด้านสาธารณภัยในรูปแบบแผนภาพจึงถูกพิจารณาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการวางแผน เตรียมรับมือและป้องกันภัยพิบัติอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำบัญชีข้อมูลจังหวัดเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ และหลักเกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดทำ ปรับปรุง และนำเสนอสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนนโยบายที่สำคัญ โดยจังหวัดนนทบุรี ได้เลือกชุดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสาธารณภัย ได้แก่ การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ไฟป่าและหมอกควัน และอัคคีภัย

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณภัย สามารถจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงานสอดคล้องตามมาตรฐานและนำชุดข้อมูลที่จัดทำบัญชีข้อมูล มาวิเคราะห์ และจัดทำเป็นสารสนเทศ ตอบโจทย์ความต้องการของหน่วยงาน ตลอดจนความต้องการของผู้บริหารในจังหวัดได้

3.2 เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐเห็นประโยชน์ของบัญชีข้อมูล เพื่อสืบค้น และใช้งานข้อมูลภายในหน่วยงานได้สะดวกขึ้น และสามารถสืบค้น ร้องขอ เข้าถึงข้อมูลข้ามหน่วยงานได้ตามสิทธิ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

3.3 เพื่อให้ภาคเอกชนและประชาชน สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลภาครัฐที่เปิดเผยได้จากการจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงานผ่าน GD Catalog Platform และให้บริการที่เว็บไซต์ https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

3.4 เพื่อให้มีข้อมูลที่สามารถตอบสนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด จังหวัดนนทบุรี จึงได้เลือกประเด็นสำคัญ (Pain Point) “ด้านสาธารณภัย”

4. คำนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. สาธารณภัย หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณชน ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหาย

แก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย (พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550)

2. อัคคีภัย หมายถึง ภยันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิงหนุนเนื่อง หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมามาก ความร้อนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570)

3. วาตภัย (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570)

3.1 ภัยจากพายุหมุนเขตร้อน (Tropical Cyclone Storm) หมายถึง พายุที่ก่อตัวจากหย่อมความกดอากาศต่ำกำลังแรง บริเวณใกล้เส้นศูนย์สูตร ซึ่งมีกระบวนการพาความร้อนเกิดขึ้น อุณหภูมิน้ำทะเลมากกว่า 26 องศาเซลเซียสขึ้นไป อากาศไม่เสถียรภาพมีการลอยตัวของอากาศได้ดีและมีความชื้นไอน้ำจะกลั่นตัวเป็นหยดน้ำเล็กๆ ลอยขึ้นลงและจับตัวกันเป็นเมฆ ในขณะเดียวกันก็ปลดปล่อยพลังงานความร้อนแฝงออกมาจำนวนมากในชั้นบรรยากาศ นอกจากนี้อากาศที่อุ่นกว่าสิ่งแวดล้อมเหนือพื้นน้ำ เลื่อนลอยขึ้นไป ในบรรยากาศทำให้เกิดหย่อมความกดอากาศต่ำบริเวณใกล้พื้นน้ำ เกิดลมหมุนพัดทวนเข็มนาฬิกาเข้าสู่ศูนย์กลาง (บริเวณซีกโลกเหนือ) และลมหมุนตามเข็มนาฬิกาเข้าสู่ศูนย์กลาง (บริเวณซีกโลกใต้) แล้วพัฒนาต่อไปเป็นพายุหมุนเขตร้อน (ดีเปรสชัน พายุโซนร้อน และพายุไต้ฝุ่น บริเวณมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเรียกตามแหล่งที่เกิดต่อไป ผลกระทบที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความเสียหายของอาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ เป็นบริเวณกว้างจากความแรงของลมตามแนวศูนย์กลางพายุ ซึ่งขึ้นอยู่กับขนาดและความแรงของพายุแต่ละลูก โดยลมจะแรงบริเวณใกล้ศูนย์กลางของพายุและความเสียหายจะมีมากที่สุด

3.2 ภัยจากคลื่นพายุซัดฝั่ง (Storm Surge) หมายถึง ภัยธรรมชาติที่เกิดจากพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าหาฝั่ง ลมระดับ 10 เมตร วัดได้มากกว่า 35 นอต (65 กิโลเมตรต่อชั่วโมง) ขึ้นไป ความสูงของคลื่นขึ้นกับความแรงของลมที่เกิดจากพายุหมุนเขตร้อน ทำให้เกิดความเสียหายต่อพื้นชายฝั่งทะเล ระดับความรุนแรงของความเสียหายจะขึ้นอยู่กับความแรงลมของพายุ สภาพภูมิประเทศ และขนาดของชุมชน

3.3 ภัยจากพายุฤดูร้อน หมายถึง พายุที่เกิดในช่วงที่มีลักษณะอากาศร้อนอบอ้าวติดต่อกันหลายวัน และเมื่อมีอากาศเย็นจากความกดอากาศสูงในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนพัดมาปะทะกับอากาศร้อนจะทำให้อากาศร้อนชื้นที่เบากว่าลอยตัวขึ้นเหนืออากาศเย็นอย่างรวดเร็วเกิดเป็นเมฆและพายุฟ้าคะนองที่มียอดเมฆสูงมาก พายุฤดูร้อนมักเกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในช่วงเวลาสั้นๆ ไม่เกินหนึ่งชั่วโมง และครอบคลุมบริเวณพื้นที่ไม่เกิน 20 - 30 ตารางกิโลเมตร แต่จะมีลมกระโชกแรงที่เริ่มสร้างความเสียหาย เมื่อมีความรุนแรงลมตั้งแต่ 50 กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป

3.4 ภัยจากพายุฝนฟ้าคะนอง หมายถึง ภัยที่เกิดจากพายุลมแรง บางครั้งมีฟ้าผ่า และลูกเห็บตก มักก่อตัวขึ้นในพื้นที่แคบ และระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งบ่อยครั้งมีความเร็วลมเกินกว่า 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง สร้างความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตร อาคารบ้านเรือน ต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างต่างๆ

3.5 ภัยจากลูกเห็บ (Hail) หมายถึง ก้อนน้ำลักษณะเหมือนน้ำแข็งที่ตกลงมาจากชั้นบรรยากาศในรูปของแข็ง ซึ่งรูปร่างก้อนน้ำแข็งจะมีรูปร่างไม่แน่นอน เกิดจากละอองหยาดฝน ซึ่งเย็นแบบยิ่งยวด (ยังอยู่ในสภาพของเหลวที่อุณหภูมิต่ำกว่าจุดเยือกแข็ง) ในเมฆฝนปะทะกับวัตถุแข็ง เช่น ผงฝุ่น หรือก้อนลูกเห็บที่เกาะตัวอยู่ก่อนแล้วและแข็งตัวเกาะรอบวัตถุนั้นๆ เป็นก้อนน้ำแข็งขนาดเล็กจับกันเป็นก้อนขนาดใหญ่และลอยตัวขึ้นลงในระยะเวลาหนึ่งเนื่องจากกระแสอากาศพัดขึ้นลง เมื่อก้อนน้ำแข็งเกาะตัวจนเป็นก้อนใหญ่มีน้ำหนักเกินกว่าที่กระแสอากาศจะพยุงให้ลอยอยู่ได้และตกลงมา

4. ภัยจากอุทกภัย (แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570)

อุทกภัย หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุจากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติจนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำ ลำคลอง และยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติ ทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน และสิ่งแวดล้อม สามารถจำแนกตามลักษณะการเกิดได้ ดังนี้

4.1 น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง หมายถึง สภาวะน้ำท่วมหรือสภาวะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผลจากการเกิดฝนตกหนัก ณ บริเวณนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ ๆ น้ำท่วมขังส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำและแผ่เป็นบริเวณกว้างเนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

4.2 น้ำท่วมฉับพลัน หมายถึง สภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่เนื่องจากฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือต้านน้ำน้อยหรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลาย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนัก และมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อนเลย แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิดน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรงและเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกันและหลบหนีจึงมีน้อย

4.3 ภัยจากดินถล่มหรือโคลนถล่ม หมายถึง ภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ที่มวลดินหรือหินไถลเลื่อนลงจากพื้นที่สูงสู่พื้นที่ต่ำกว่าภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก และการมีน้ำเป็นตัวกลางทำให้มวลวัสดุ เกิดความไม่มีเสถียรภาพ อัตราการไถลเลื่อนดังกล่าวข้างต้นอาจช้าหรือเร็วขึ้นกับประเภทของวัสดุ ความลาดชัน สภาพสิ่งแวดล้อมและปริมาณน้ำฝน ในบางกรณีแผ่นดินถล่มอาจเกิดจากแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด การเคลื่อนตัวของวัสดุดังกล่าวอาจพัดพาต้นไม้ บ้านเรือน รถยนต์ สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ชำรุด หรือพังทลาย และยังอาจทำให้ช่องเปิดของสะพานและแม่น้ำลำคลองอุดตันจนเป็นสาเหตุให้เกิดอุทกภัยขึ้นได้ในเส้นทางการเคลื่อนตัว ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

5. ภัยแล้ง หมายถึง ภัยที่เกิดจากความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีปริมาณฝนน้อยหรือฝนไม่ตกเป็นระยะเวลานานและครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำไม่สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบ อย่างกว้างขวางรุนแรงต่อประชาชน โดยภัยแล้งเกิดจากสาเหตุ ดังนี้

5.1 ฝนแล้ง หมายถึง สภาวะที่มีฝนน้อยหรือไม่มีฝนเลยในช่วงเวลาหนึ่งซึ่งตามปกติจะต้องมีฝน (ภาวะที่ปริมาณฝนตกน้อยกว่าปกติหรือไม่ตกต้องตามฤดูกาล) โดยขึ้นอยู่กับสถานที่และฤดูกาล ณ ที่นั้นๆ

5.2 ฝนทิ้งช่วง หมายถึง ช่วงที่มีปริมาณฝนตกไม่ถึงวันละ 1 มิลลิเมตรติดต่อกันเกิน 15 วัน ในช่วงฤดูฝน เดือนที่มีโอกาสเกิดฝนทิ้งช่วงสูง คือ เดือนมิถุนายนและกรกฎาคม

6. ภาวะน้ำแล้ง หมายถึง สภาวะที่ปริมาณน้ำ ปริมาณการไหลของน้ำหรือระดับน้ำลดลงอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคน สัตว์ และพืชที่อยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง (พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

7. การใช้น้ำ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในทรัพยากรน้ำสาธารณะเพื่อการอุปโภคบริโภค การรักษาระบบนิเวศ จารีตประเพณี การบรรเทาสาธารณภัย เกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยว

คมนาคม การประปา การผลิตพลังงาน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะทำให้น้ำมีปริมาณเปลี่ยนไปหรือไม่ก็ตาม (พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

8. การจัดการทรัพยากรน้ำ หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันอย่างบูรณาการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตลุ่มน้ำ ไม่ใช่เฉพาะการส่งน้ำหรือเอาไปแจก แต่เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กันเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม และปัญหาน้ำเสีย ความสำคัญก็คือการจัดการทรัพยากรน้ำ มีเป้าหมายหลัก คือการจัดการเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดจากทรัพยากรน้ำและต้องจัดการควบคู่กับป่าต้นน้ำด้วย ความสำคัญของงานอนุรักษ์ต้นน้ำตอนบนนั้นเปรียบเสมือนแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถให้น้ำต่อพื้นราบหรือพื้นที่ตอนล่างได้มากพอตลอดเวลาและมีคุณภาพดีตามที่ต้องการ ในกรณีที่พื้นที่ป่าถูกทำลายน้ำอาจไม่ถูกเก็บไว้ในดินมักก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และการมีน้ำมากเกินไปในฤดูฝนซึ่งจะแปรสภาพอุทกภัยโดยเฉพาะในเขตร้อน นักจัดการลุ่มน้ำจำต้องมีการสร้างอ่างหรือเขื่อนเก็บน้ำ เพื่อทดแทนดินที่ไม่สามารถเก็บน้ำได้ อ่างหรือเขื่อนอาจจะมีการยกเลิกไป ถ้ามีการพัฒนาที่ดินให้มีสมรรถภาพในการเก็บน้ำได้ อย่างไรก็ตามการสร้างอ่างหรือเขื่อนเก็บน้ำเพื่อเอาไว้ใช้สอยเป็นหลักประกันในการมีน้ำใช้สอยได้ตามเวลาที่ต้องการ อีกทั้งยังช่วยให้น้ำที่มีตะกอนปนอยู่ใสสะอาดขึ้นทำให้สามารถนำน้ำมาใช้ได้และลดต้นทุนในการทำความสะอาดน้ำ (กรมทรัพยากรน้ำ, 2563)

9. ฤดูกาลเกิดภัยแล้ง หมายถึง ช่วงที่จะสามารถเกิดภัยแล้งได้ โดยจะเกิดขึ้น 2 ช่วง ได้แก่

9.1.**ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องถึงฤดูร้อน** ซึ่งเริ่มจากครึ่งหลังของเดือนตุลาคม เป็นต้นไป จนกระทั่งเข้าสู่ฤดูฝนในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป ซึ่งภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

9.2 ช่วงกลางฤดูฝน ประมาณปลายเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม จะมีฝนทิ้งช่วงเกิดขึ้น ภัยแล้งลักษณะนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะท้องถิ่นหรือบางบริเวณ บางครั้งอาจครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้างเกือบทั่วประเทศ

10. ภัยหนาว หมายถึง ภัยที่เกิดจากสภาพอากาศที่มีความหนาวจัด อุณหภูมิต่ำกว่า 8 องศาเซลเซียส และลดลงต่อเนื่องซึ่งประชาชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง

11. ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ หมายถึง ภัยจากโรคซึ่งปรากฏขึ้นในประชากรกลุ่มหนึ่งในระยะเวลาหนึ่งในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีตโรคนั้นอาจเป็นโรคติดต่อทางสัมผัส หรือไม่ก็ได้ แต่ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งในพื้นที่เกิดโรคระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง

12. ภัยจากโรคระบาดสัตว์ หมายถึง ภัยที่เกิดจากโรคซึ่งปรากฏขึ้นในประชากรสัตว์เลี้ยงหรือสัตว์ป่า โดยเป็นโรคติดต่อทั้งในสัตว์ชนิดเดียวกัน ต่างชนิดกัน รวมถึงการติดต่อมาสู่คน ในระยะเวลาหนึ่ง ในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีต สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสุขภาพของประชาชน

13. ภัยจากโรคระบาดสัตว์น้ำ หมายถึง ภัยที่เกิดจากโรคซึ่งปรากฏขึ้นในประชากรสัตว์น้ำ โดยเป็นโรคติดต่อ ทั้งในสัตว์น้ำชนิดเดียวกัน ต่างชนิดกัน รวมถึงการติดต่อมาสู่คน ในระยะเวลาหนึ่ง ในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีต สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสุขภาพของประชาชน

14. ภัยจากการระบาดของศัตรูพืช หมายถึง ภัยที่เกิดจากสิ่งซึ่งเป็นอันตรายแก่พืช เช่น เชื้อโรค พืช แมลง สัตว์ หรือพืชที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่พืช ส่งผลให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของพืช เช่น ต้น ตา ตอ แขนง

หน่อ กิ่ง ใบ ราก เหง้า หัว ดอก ผล เมล็ด เชื้อ และสปอร์ของเห็ด ไม่ว่าที่ยังทำพันธุ์ได้หรือตายแล้ว และให้หมายความรวมถึง ตัวห้ำ ตัวเบียน ตัวไหม ไข่ไหม รังไหม ผึ้ง รังผึ้ง และจุลินทรีย์ จนส่งผลกระทบในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ สังคมและประชาชน

15. ภัยจากไฟป่าและหมอกควัน หมายถึง ภัยที่เกิดจากไฟป่าไม่ว่าจะจากสาเหตุใดก็ตาม เกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่าก็ตาม แล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ตลอดจนส่งผลให้เกิดฝุ่นควัน และอนุภาคแขวนลอยในบรรยากาศ ภายใต้กระแสลมอ่อน และอากาศไม่สามารถลอยตัวขึ้นไปในบรรยากาศได้ ทำให้เกิดอันตรายต่อทรัพย์สินและสุขภาพของประชาชน

16. ภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

16.1 ภัยจากแผ่นดินไหว หมายถึง ภัยธรรมชาติซึ่งเกิดจากการปลดปล่อยพลังงานใต้พิภพ ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนของพื้นดิน การสั่นสะเทือนนี้อาจมีระดับความรุนแรงขั้นต่ำที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ แต่บางครั้งก็อาจมีระดับความรุนแรงในขั้นที่เป็นอันตรายจนก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงได้

16.2 ภัยจากอาคารถล่ม หมายถึง ภัยที่เกิดจากอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ตึก บ้าน โรงเรือน ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน ที่ได้รับความเสียหายจากการโยกไหวตัวรุนแรงของแผ่นดิน ซึ่งเป็นผลมาจากแผ่นดินไหว และก่อให้เกิดความเสียหายหรือพังทลายลงมาได้

17. ภัยจากสึนามิ หมายถึง ภัยที่เกิดจากคลื่นยักษ์ คำว่า สึนามิ เป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่า คลื่นท่าเรือ สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรก คือ คลื่นสึนามิเฉพาะแห่ง (Local Tsunami) มักจะเกิดใกล้ๆ ชายฝั่งและเคลื่อนเข้าถล่มชายฝั่งอย่างทันทีทันใด และประเภทที่สอง คือ คลื่นสึนามิที่เดินทางข้ามทวีป (Distance Tsunami) มักจะเกิดจากแผ่นดินไหวที่ค่อนข้างรุนแรงและสามารถเคลื่อนตัวข้ามทวีปไปยังชายฝั่งที่อยู่ห่างไกลหลายหมื่นกิโลเมตร โดยสาเหตุของการเกิดคลื่นสึนามิ มีหลายสาเหตุ เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด ดินถล่ม และอุกกาบาตตกลงสู่มหาสมุทร โดยภัยจากสึนามิก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตประชาชนและสิ่งปลูกสร้างตลอดแนวพื้นที่ราบชายฝั่ง

18. ภัยจากการคมนาคม หมายถึง ภัยจากอุบัติเหตุจากการจราจรทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ภัยจากระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ภัยจากกระบวนการขนส่งสารเคมีและวัตถุอันตราย และภัยจากการรั่วไหลของน้ำมันและวัตถุอันตรายในแหล่งน้ำรวมถึงการเททิ้งน้ำมันหรือของเสียในแม่น้ำหรือทะเล

19. ภัยทางอากาศ หมายถึง ภัยอันเกิดจากการโจมตีทางอากาศ โดยอากาศยาน อาวุธนำวิถี ขีปนาวุธ หรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเคลื่อนที่หรือทรงตัวบนอากาศ และการโจมตีดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

20. ภัยจากการก่อวินาศกรรม

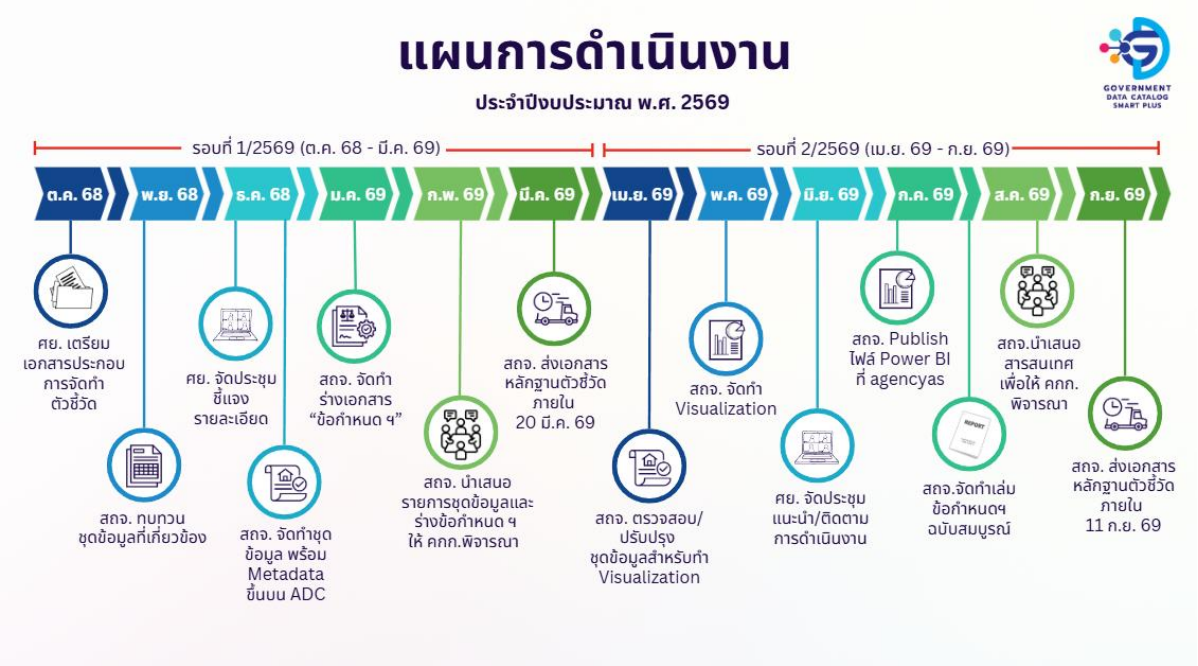
20.1 ภัยจากการก่อวินาศกรรม หมายถึง ภัยที่เกิดจากการกระทำใดๆ อันเป็นการมุ่งทำลายทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐหรือสิ่งอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการรบกวน ขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว ระบบการปฏิบัติงานใดๆ ตลอดจนการประทุษร้ายต่อบุคคลอันเป็นการก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางการเมือง การเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของรัฐ

20.2 ภัยจากการก่อการร้าย หมายถึง ภัยที่เกิดจากการกระทำใดๆ ที่สร้างความปั่นป่วนให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเพื่อขู่เข็ญหรือบีบบังคับรัฐบาล หรือองค์การระหว่างประเทศให้กระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด อันก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินที่สำคัญ

20.3 ภัยจากการก่อการร้ายสากล หมายถึง ภัยที่เกิดจากการปฏิบัติการของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่มุ่งหวังผลตามเงื่อนไขข้อเรียกร้องทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่วนใหญ่จะปฏิบัติการล่วงล้ำเขตแดน หรือเกี่ยวพันกับชาติอื่น การกระทำนั้นอาจเป็นไปโดยเอกเทศ ปราศจากการสนับสนุนจากรัฐใดๆ หรือมีรัฐใด รัฐหนึ่ง สนับสนุนรู้เห็นก็ได้ เมื่อเกิดขึ้นย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อผลประโยชน์ของชาติ พันธกรณีระหว่าง ประเทศ นโยบาย ของชาติทั้งด้านการเมืองและการป้องกันประเทศ การเศรษฐกิจและสังคมจิตวิทยา ชื่อเสียง และเกียรติภูมิของชาติ

21. ความเสียหาย หมายถึง ทรัพย์สินทางกายภาพ เช่น อาคารและส่วนประกอบ โครงสร้างพื้นฐาน สินค้าที่เก็บไว้ในคลัง และทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลายทั้งหมดหรือบางส่วน โดยความเสียหายอาจเกิดขึ้น ระหว่างหรือภายหลังจากประสบเหตุการณ์ภัยในทันที ความเสียหายถูกวัดในเชิงกายภาพและคิดคำนวณ ด้วยมูลค่าทดแทนเป็นตัวเงิน (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2560)

5. แผนการดำเนินงาน

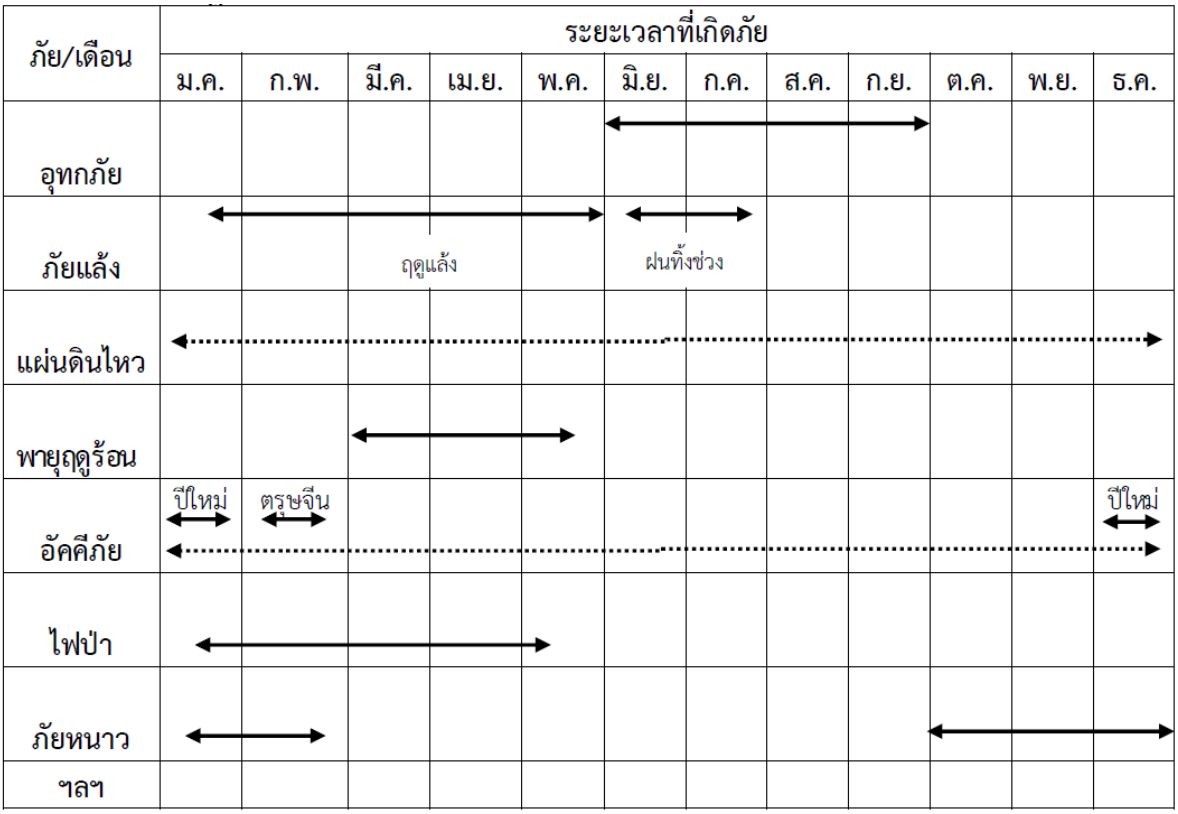
รูปที่ 1 แผนการดำเนินงาน

หมายเหตุ : กิจกรรมอาจปรับเปลี่ยนตามแผนการดำเนินงานของจังหวัด

6. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ด้วยสถานการณ์ภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำโดยแบ่งตามห้วงเวลาของการเกิดภัยนั้นๆ ในรอบ 1 ปี ซึ่งมีทั้งภัย ที่สามารถคาดการณ์ได้หรือสาธารณภัยรูปแบบใหม่และ/หรือมีรูปแบบที่เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ซึ่งทำให้คาดการณ์ได้ยากหรือมีความไม่แน่นอนสูง ทั้งนี้ จังหวัดนนทบุรี เผชิญกับภัยพิบัติหลากหลายรูปแบบอย่างต่อเนื่องและยาวนานเป็นประจำทุกปี ได้แก่

ภัยแล้ง อุทกภัย วาตภัย ไฟป่าและหมอกควัน และอัคคีภัย ซึ่งแต่ละภัยมีลักษณะ สาเหตุ และช่วงเวลาเกิดที่แตกต่างกัน ดังนี้

รูปที่ 2 ปฏิทินสาธารณภัยประจำปีของจังหวัดนนทบุรี

ที่มา: แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2564 – 2570

1. ภัยแล้ง จังหวัดนนทบุรีมีพื้นที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาทั้งสองฝั่ง และมีคู คลอง อยู่เป็นจำนวนมาก ระบบน้ำประปาเข้าถึงเกือบทุกครัวเรือน และได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำเค็มทั้งด้านอุปโภคและบริโภค กระทบพื้นที่การเกษตร และชุมชน เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลอ่าวไทย

2. อุทกภัย ในจังหวัดนนทบุรีนับเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นและได้สร้างความเสียหายในวงกว้าง สูญเสียทั้งทรัพย์และผู้เสียชีวิต เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลายน้ำ ราบลุ่ม และมีพื้นที่ทางการเกษตรพื้นที่สวน ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่สำคัญของชาวจังหวัดนนทบุรี ซึ่งจะมีปัญหาในเรื่องน้ำท่วมขังผิวจราจรซึ่งส่งผลกระทบต่อการสัญจรของประชาชนเป็นอย่างมาก

3. วาตภัย จังหวัดนนทบุรีมีวาตภัยเกิดขึ้นที่ได้สร้างความเสียหายให้แก่ประชาชนเป็นจำนวนมาก เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นด้วยความรวดเร็ว โดยเฉพาะในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มักเกิดพายุฝนฤดูร้อนขึ้น สร้างผลกระทบได้ในทุกอำเภอ

4. ไฟป่าและหมอกควัน เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปลายฤดูแล้ง ระหว่างเดือนมกราคม - พฤษภาคม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของภาคเหนือและพื้นที่ภูเขาสูงของประเทศไทย สาเหตุหลักมาจากการเผาหมุนเวียนพื้นที่การเกษตร (Shifting Cultivation) การเผาป่าเพื่อหาของป่า การเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ประกอบกับภาวะอากาศแห้งแล้งมาก ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ และมีลมแรง ทำให้ไฟลุกลามอย่างรวดเร็วและควบคุมได้ยาก ส่งผลต่อคุณภาพอากาศ สุขภาพประชาชน และทำลายระบบนิเวศป่าไม้

5. อัคคีภัย ในจังหวัดนนทบุรีนับเป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ โดยส่วนมากมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดความระมัดระวังหรือพลั้งเผลอ เช่น การเกิดไฟฟ้าลัดวงจร การลุกไหม้จากการระเบิดจากการปรุงอาหารหรือจากการลอบวางเพลิง รายงานด้านอัคคีภัยพบว่าประเภทสิ่งปลูกสร้างหรือสถานที่เกิดเพลิงไหม้สูงสุด เกิดในสถานที่ที่เป็นที่อยู่อาศัย ส่วนใหญ่เกิดภายในบ้านเรือนก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ชุมชนส่วนใหญ่ในจังหวัด อยู่ในพื้นที่เศรษฐกิจส่งผลให้อาคารบ้านเรือนที่ปลูกสร้างมีความหนาแน่น

ผลกระทบจากภัยพิบัติซ้ำซากเหล่านี้ สร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดนนทบุรีอย่างมหาศาล ทั้งในภาคครัวเรือน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ดังนี้

1. ภัยแล้ง ส่งผลให้ประชาชนขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร ทำให้พืชผลเสียหาย ผลผลิตลดลง เกษตรกรขาดรายได้ สัตว์เลี้ยงขาดน้ำดื่มและอาหาร ราคาสินค้าเกษตรผันผวน และเกิดปัญหาหนี้สินในภาคเกษตรกรรม

2. อุทกภัย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบ้านเรือน ทรัพย์สินของประชาชน โครงสร้างพื้นฐานทั้งถนน สะพาน ระบบสาธารณูปโภค พื้นที่เกษตรกรรมถูกน้ำท่วม ส่งผลให้พืชผลเน่าเสีย สัตว์เลี้ยงเสียชีวิต ประชาชนต้องอพยพหนีน้ำ เกิดโรคระบาดจากน้ำท่วมขัง และการคมนาคมขนส่งสินค้าเกษตรติดขัด

3. วาตภัย ทำลายบ้านเรือน หลังคาบ้านปลิวหาย โครงสร้างอาคารเสียหาย ต้นไม้ล้มทับบ้านและยานพาหนะ พืชผลทางการเกษตรโดยเฉพาะผลไม้เสียหาย เสาไฟฟ้าล้ม ระบบไฟฟ้าขัดข้อง และมีผู้บาดเจ็บจากเศษวัสดุที่ปลิวกระจาย

4. ไฟป่าและหมอกควัน ทำลายทรัพยากรป่าไม้และระบบนิเวศ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากมลพิษทางอากาศและฝุ่นควัน (PM2.5) โดยเฉพาะผู้สูงอายุและเด็ก ส่งผลให้ต้นทุนค่ารักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น ทัศนวิสัยในการเดินทางลดลง ส่งผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และความหลากหลายทางชีวภาพลดลง

5. อัคคีภัย ส่งผลกระทบโดยตรงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยเฉพาะในย่านชุมชนหนาแน่นและคอนโดมิเนียมที่เสี่ยงต่อการสูญเสียมูลค่ามหาศาล ในเชิงเศรษฐกิจ เพลิงไหม้ในโรงงานหรือย่านการค้าก่อให้เกิดการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตและการจ้างงาน รวมถึงส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในพื้นที่

ผลกระทบรวมจากภัยพิบัติทั้ง 5 ประเภทนี้ส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดชบเซา รายได้ประชากรลดลง หนี้สินเพิ่มขึ้น งบประมาณในการฟื้นฟูและบูรณะสูงมาก ประชาชนต้องย้ายถิ่นฐานหางาน และเกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น การเตรียมการแก้ไขปัญหาจึงต้องทำอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน โดยผู้บริหารจังหวัดได้มอบนโยบายให้ความสำคัญกับการใช้ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงานระดับพื้นที่และการบูรณาการข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การจัดทำชุดข้อมูลและสารสนเทศเชิงพื้นที่จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการตัดสินใจ เพื่อวางแผนป้องกันภัยพิบัติอย่างมีเอกภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์จริง

7. แนวทางการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา

เนื่องจากความรุนแรงของปัญหาภัยพิบัติซ้ำซากที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจังหวัดจึงให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนและยั่งยืน โดยสอดคล้องกับ ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง ในแผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 เพื่อให้เป็นการแก้ปัญหาที่ตรงความต้องการของประชาชนและครอบคลุมทุกภัยพิบัติ จังหวัดนนทบุรีจึงกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา แยกตามประเภทภัยพิบัติ ดังนี้

7.1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง

จังหวัดนนทบุรีได้กำหนดแนวทางการจัดทำโครงการและประสานเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้ง ทั้งที่เป็นการใช้โครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง ตามแผนเผชิญเหตุภัยแล้งจังหวัดนนทบุรี ประจำปี 2568 ดังนี้

1. แนวทางปฏิบัติที่ใช้โครงสร้าง

- หน่วยงานที่มีโครงการ/แผนงาน ด้านการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำผิวดิน สำหรับใช้ในการเกษตรและอุปโภคบริโภค เช่น การขุดสระเก็บน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน ต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนสิ้นสุดฤดูฝนและมุ่งเน้นกักเก็บน้ำให้ได้มากที่สุด
- การจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่มเติม โดยเฉพาะจากแหล่งน้ำใต้ดิน (น้ำบาดาล) ให้ทุกหน่วยจัดทำโครงการ/แผนงาน ประสานการปฏิบัติด้านแผนงานกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล หรือผู้แทนในพื้นที่เพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนของการดำเนินการ พร้อมทั้งจัดทำบัญชีแหล่งน้ำใต้ดินเพื่อประกอบการรายงานข้อมูลของจังหวัด

2. แนวทางปฏิบัติที่ไม่ใช้โครงสร้าง

- หน่วยงานด้านการเกษตรและสหกรณ์ จัดวางระบบการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งการจัดหาตลาดรองรับผลผลิตร่วมกับหน่วยงานกระทรวงพาณิชย์
- รณรงค์ประชาสัมพันธ์ การใช้น้ำอย่างประหยัด รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรวางแผนการเพาะปลูกอย่างเหมาะสม
- กำหนดมาตรการห้ามการใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างเข้มงวด โดยร่วมกับผู้นำหมู่บ้านชี้แจงประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจต่อประชาชนถึงความจำเป็นในมาตรการดังกล่าว เพื่อลดผลกระทบด้านความขัดแย้ง
- กำหนดพื้นที่การใช้ทรัพยากรร่วมกันด้านอุปกรณ์/เครื่องมือ ยานพาหนะ ของแต่ละหน่วยงานเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

7.2 การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย

จังหวัดนนทบุรีมีแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบตามแผนเผชิญเหตุอุทกภัย แผนเผชิญเหตุอุทกภัย จังหวัดนนทบุรี ประจำปี 2568 ดังนี้

1. การป้องกันและลดผลกระทบ แบบใช้โครงสร้าง

การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้าง หมายถึง การใช้สิ่งก่อสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น อาคาร เขื่อน กำแพง ประตูระบายน้ำ เส้นทางคมนาคมเพื่อส่งกำลังบำรุง ป้ายสัญญาณ ฯลฯ เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ว่าควรใช้การป้องกันแบบใดจึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เสี่ยงภัยนั้นๆ ประกอบด้วย

- จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ การขุดลอกท่อระบายน้ำ ดูดเลน คูคลอง แหล่งน้ำสาธารณะ ที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและการระบายในฤดูฝน การสร้างเขื่อนกั้นน้ำ ก่อสร้างพนังกั้นน้ำ ปรับปรุงประตูระบายน้ำ วางท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ
- กรณีการก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่เสี่ยงภัยต้องให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้อาคาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งข้อกำหนดและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

- ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุง หรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้การได้ตลอดเวลา

2. การป้องกันและลดผลกระทบ แบบไม่ใช้โครงสร้าง

เป็นการใช้นโยบาย กฎระเบียบ การวางแผนงานและกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยง เช่น การให้ความรู้ สร้างความตระหนัก สร้างฐานข้อมูล การปลูกจิตสำนึกเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย

- การเตรียมการด้านฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัย เช่น ฐานข้อมูลสถิติสาธารณภัย ฐานข้อมูลผู้ประสบภัย ฐานข้อมูลเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ฐานข้อมูลผู้เชี่ยวชาญและฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น

- การส่งเสริมให้ความรู้และสร้างความตระหนักด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่น การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัย (Safety Mindset) อย่างต่อเนื่อง เผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมและสนับสนุนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอาสาสมัครต่างๆ มีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

7.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาวาตภัย

จังหวัดนนทบุรีมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ครอบคลุมการรับมือวาตภัย โดยมอบหมายให้ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เตรียมความพร้อมการรับมือ ซึ่งเทศบาลนครปากเกร็ดมีแผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม ประจำปี พ.ศ. 2565 โดยแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การเตรียมการก่อนเกิดวาตภัย เจ้าหน้าที่จะต้องออกสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัย สิ่งสาธารณประโยชน์ และจำนวนประชากรล่วงหน้า

- จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ และกำลังเจ้าหน้าที่ให้พร้อมปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันที

- เร่งขุดลอกคูคลองและท่อระบายน้ำเพื่อป้องกันการอุดตันและเตรียมรับสถานการณ์ฝนตกหนักที่มาพร้อมกับพายุ

- ติดตามข่าวสารและประกาศพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินสถานการณ์

- จัดเตรียมเครื่องขยายเสียงและยานพาหนะออกประกาศเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงภัยและแนะนำวิธีการเตรียมรับมือ

- ประสานงานจัดเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภคและยารักษาโรคไว้ล่วงหน้าเพื่อการสงเคราะห์ที่รวดเร็ว

2. การปฏิบัติการขณะเกิดวาตภัย จัดตั้งหน่วยรับแจ้งเหตุหรือกองอำนวยการตลอด 24 ชั่วโมง เพื่ออำนวยการและช่วยเหลือประชาชนโดยด่วน

- ระดมเจ้าหน้าที่พร้อมยานพาหนะเข้าช่วยเหลือ ขนย้ายสิ่งของ และอพยพผู้ประสบภัยไปยังพื้นที่สูงหรือพื้นที่ปลอดภัยทันที

- ประกาศแจ้งสถานที่อพยพ พร้อมทั้งกันผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ออกห่างจากบริเวณพื้นที่อันตราย

- ทำการปิดกั้นการจราจรในเส้นทางที่เกิดภัย พร้อมดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ผู้ประสบภัย การแพทย์ฉุกเฉิน: จัดหน่วยรักษาพยาบาลเคลื่อนที่ออกตรวจเยี่ยม ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และแจกจ่ายยา

- นำเครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้ออกแจกจ่ายเพื่อสงเคราะห์และบรรเทาทุกข์แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ

3. การฟื้นฟูหลังเกิดวาตภัย เร่งซ่อมแซมถนน สะพาน ระบบไฟฟ้า โทรศัพท์ และประปาที่ชำรุดเสียหาย ให้กลับมาใช้งานได้ตามปกติโดยเร็วที่สุด

- เก็บกวาดซากปรักหักพัง ดินโคลน สิ่งชำรุดเสียหาย และเร่งกำจัดซากสัตว์ที่ตายเพื่อป้องกันเชื้อโรค

- เร่งสำรวจความเสียหาย จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัย และประเมินความต้องการเพื่อดำเนินการสงเคราะห์ต่อไป

- ช่วยรื้อถอนหรือซ่อมแซมบ้านเรือนที่พังทลาย และจัดหาที่อยู่อาศัยรวมถึงการดำรงชีพชั่วคราวให้ผู้ประสบภัย

- ดำเนินการส่งคืนทรัพย์สินและสิ่งของที่ได้รับการช่วยเหลือขนย้ายกลับคืนสู่เจ้าของอย่างปลอดภัย

- จัดเจ้าหน้าที่เข้าไปพูดคุย ให้คำแนะนำด้านการดำรงชีพ และฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบภัย

7.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

ตามแผนเผชิญเหตุฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จังหวัดนนทบุรี ปี 2568 – 2569 ได้กำหนดการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในจังหวัดดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงพื้นที่

- พื้นที่ป่าไม้: สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักทำหน้าที่จัดกำลังเฝ้าระวัง ลาดตระเวน และควบคุมการเผาป่าอย่างเข้มงวด บังคับใช้กฎหมายกับผู้ฝ่าฝืน ตรวจสอบจุดความร้อน (Hotspots) รวมถึงติดตั้งเครื่องตรวจวัดฝุ่นละออง PM2.5 เพื่อแจ้งเตือนประชาชน

- พื้นที่เกษตรกรรม: สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นหน่วยงานหลัก ดำเนินมาตรการห้ามเผาในที่โล่ง หากพบการเผาจะพิจารณาตัดสิทธิการเข้าร่วมโครงการความช่วยเหลือจากรัฐ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปแปรรูปหรือไถกลบแทนการเผา

- พื้นที่ชุมชน: นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ติดตามเฝ้าระวังไม่ให้มีการเผาในพื้นที่ หากพบเหตุรุนแรงสามารถประกาศเป็นพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญเพื่อบังคับใช้กฎหมายสาธารณสุขได้ และมีการแจ้งเตือนประชาชนผ่านระบบ Cell Broadcast หากค่า PM2.5 เกิน 75.1 ไมโครกรัม/ลบ.ม.

2. การลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด (คมนาคม อุตสาหกรรม และการก่อสร้าง)

- โรงงานอุตสาหกรรม: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรวจสอบโรงงานกลุ่มเสี่ยง และติดตั้งระบบเฝ้าระวังระยะไกลเพื่อวัดควันที่ปล่อยจากปากปล่อง

- ยานพาหนะและเรือ: สำนักงานขนส่งจังหวัดและสำนักงานเจ้าท่า บังคับใช้กฎหมายตรวจสอบและจับกุมยานพาหนะรวมถึงเรือที่มีควันดำอย่างเคร่งครัด

- การก่อสร้าง: แขวงทางหลวงและแขวงทางหลวงชนบท ติดตามและควบคุมฝุ่นละอองจากโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่

3. การดูแลสุขภาพและสื่อสารประชาชน

- สถานที่ปลอดภัย: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจัดเตรียมสถานที่พักปลอดภัย (Safety Zone) และห้องปลอดฝุ่นจำนวน 238 แห่ง และจัดตั้งคลินิกมลพิษ 50 แห่ง

- การแจ้งเตือน: ประเมินความเสี่ยงและแจ้งเตือนประชาชนวันละ 1 ถึง 3 รอบ ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของค่าฝุ่น PM2.5 ในแต่ละวัน

- การประชาสัมพันธ์: สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเน้นสื่อสารเชิงรุกผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนรู้วิธีดูแลตนเอง และชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อป้องกันความตื่นตระหนกจากข่าวลวง

4. การบริหารจัดการเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤต

- ระบบสั่งการเบ็ดเสร็จ (Single Command): หากสถานการณ์ฝุ่นละอองมีแนวโน้มสูงขึ้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเข้าควบคุมสถานการณ์ สั่งการ และบูรณาการทุกภาคส่วน

- มาตรการขั้นเด็ดขาด: ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถพิจารณาประกาศใช้มาตรการทำงานที่บ้าน (Work From Home) และสามารถประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินได้ หากค่า PM2.5 เฉลี่ย 24 ชั่วโมง มีค่าตั้งแต่ 150 ไมโครกรัม/ลบ.ม. ขึ้นไป ติดต่อกัน 5 วัน

7.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย

จังหวัดนนทบุรีได้จัดทำแผนเพื่อเป็นแนวทางในการเฝ้าระวัง ป้องกัน เตรียมความพร้อม ตอบโต้สถานการณ์ และฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ ประจำจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2566 – 2570

จังหวัดนนทบุรีได้จัดทำร่างโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง โดยจัดทำแผนผังการดำเนินการพร้อมเป้าหมายในแต่ละปี ดังรูปต่อไปนี้

ที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑	**การเตรียมความพร้อมรับมือสถานการณ์การเกิดอัคคีภัยในพื้นที่**						
	กิจกรรมที่ ๑.๑ : จัดทำฐานข้อมูลสถิติการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี						- สนง.ปภ.จ.นบ. - สนง.สถิติ - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๑.๒ : ดำเนินการประเมินความเสี่ยงและจัดทำแผนที่เสี่ยงจากอัคคีภัยในชุมชน/เมือง/สถานประกอบการ/สถานที่ที่มีความเสี่ยงจากอัคคีภัย						- อุตสาหกรรมจังหวัด - สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนที่เกี่ยวข้อง - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๑.๓ : จัดทำแผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยในระดับอำเภอ และแผนเผชิญเหตุในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนป้องกันและรับอัคคีภัยในชุมชน/เมือง/สถานประกอบการ/สถานที่ที่มีความเสี่ยงจากอัคคีภัย						- หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนที่เกี่ยวข้อง - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๑.๔ : ดำเนินการฝึกซ้อมและทบทวนแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยและแผนเผชิญเหตุในทุกระดับ เป็นประจำทุกปี ตามกิจกรรมที่ ๓						- สนง.ปภ.จ.นบ. - ศูนย์ ปภ.เขต ๑ ปท. - หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนที่เกี่ยวข้อง - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง

รูปที่ 3 ร่างแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

ที่	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕	หน่วยงานรับผิดชอบ
๒	**การเพิ่มศักยภาพและการดำเนินการที่เกี่ยวข้องในการจัดการสถานการณ์อัคคีภัยในพื้นที่**						
	กิจกรรมที่ ๒.๑ : จัดการฝึกอบรมวิทยากรด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อเป็นวิทยากรต้นแบบหรือ ครู ก รวมถึงฝึกอบรมระบบบัญชาการเหตุการณ์ด้านอัคคีภัยให้กับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น						- สนง.ปภ.จ.นบ. - ศูนย์ ปภ.เขต ๑ ปท. - หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชนที่เกี่ยวข้อง - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๒.๒ : จัดการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน นักเรียน สถานศึกษา สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ฯลฯ ในเรื่องการป้องกัน การระงับอัคคีภัย และความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากการเกิดอัคคีภัย						- สนง.ปภ.จ.นบ. - ศูนย์ ปภ.เขต ๑ ปท. - ศึกษาธิการจังหวัด -สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๑, ๒ - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี - อำเภอทุกอำเภอ - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๒.๓ : ดำเนินการพัฒนาแนวทางการ แจ้งเหตุอัคคีภัย ในทุกช่องทางให้มีความรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในอนาคตจะพัฒนาการแจ้งเหตุผ่านระบบ Application เพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งเหตุได้อย่างเป็นระบบ						- สนง.ปภ.จ.นบ. - อำเภอทุกอำเภอ - อปท.ทุกแห่ง - เทศบาลนคร/เมือง - อปท.ทุกแห่ง
	กิจกรรมที่ ๒.๔ : สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนทั้งส่วนราชการ สถานศึกษา สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ติดตั้งถังดับเพลิง สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ระบบตรวจจับควันไฟ ที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ในสถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ชุมชน สถานประกอบการ ห้างร้านและสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย โดยต้องมีการสำรวจ ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้มีความพร้อมใช้งานอย่างเป็นประจำและสม่ำเสมอ						- อุตสาหกรรมจังหวัด - สวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน - อปท.ทุกแห่ง

รูปที่ 3 (ต่อ) ร่างแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570)

2. แผนเผชิญเหตุรองรับกรณีเกิดอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี ประจำปี พ.ศ. 2569

แผนเผชิญเหตุรองรับกรณีเกิดอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี ประจำปี พ.ศ. 2569 เป็นแผนปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการตอบโต้สถานการณ์อัคคีภัยในภาวะฉุกเฉิน โดยกำหนดแนวทางการเผชิญเหตุ การบัญชาการเหตุการณ์ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยอัคคีภัย ตามขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

<u>ก่อนเกิดภัย</u> ประกอบด้วย

1. การป้องกันและลดผลกระทบ มีแนวทางดังนี้

- สำรวจ ตรวจสอบอาคาร ชุมชน ปั๊มน้ำมัน ปั๊มแก๊ส คลังน้ำมัน สถานประกอบการต่างๆ ที่มีสภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดประเภทอาคารเสี่ยงภัยในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการป้องกันอัคคีภัย
- ประเมินความเสี่ยงภัยจากอัคคีภัย โดยการประเมินภัยและความล่อแหลมเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดอัคคีภัย รวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบเพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการอัคคีภัย
- ตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัย จัดทำแผนที่เสี่ยงอัคคีภัย และส่งเสริมให้บ้านเรือน อาคาร สถานประกอบการ ฯลฯ ติดตั้งอุปกรณ์เตือนอัคคีภัย
- จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร เครื่องจักรเครื่องมือ เช่น รถยนต์ดับเพลิง รถยนต์กู้ภัย รถบรรทุกโฟม รถน้ำ รถบันไดเลื่อน แหล่งน้ำ อุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัย เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน
- เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนเกี่ยวกับวิธีการป้องกันและปฏิบัติตนให้ปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย
- จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learnt) ของการเกิดอัคคีภัยครั้งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต

2. การเตรียมความพร้อม มีแนวทางดังนี้

- จัดตั้งและฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครกู้ชีพกู้ภัย
- จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัยแบบบูรณาการในทุกระดับทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ/ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- จัดระบบการรับแจ้งเหตุ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ
  - ในเขตเทศบาล เป็นหน้าที่ของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล
  - นอกเขตเทศบาล เป็นหน้าที่ของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ หรือจังหวัด รวมทั้งอาสาสมัครที่จัดตั้งขึ้นในท้องที่นั้น แล้วแต่กรณี
- ติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยในสถานที่ที่มีสภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย

- จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัย เช่น รถยนต์ดับเพลิง รถยนต์กู้ภัย รถบรรทุกโฟม รถน้ำ รถบันไดเลื่อน แหล่งน้ำ อุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัย เพื่อเตรียมนำไปใช้ในกรณีที่เกิดภัย

- สำรองปัจจัยสี่ตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อรองรับการอพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย

- เตรียมความพร้อมและสำรองพลังงาน

- จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรอง ที่จำเป็นพร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลา

- ฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยในพื้นที่เสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

ขณะเกิดภัย การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน มีแนวทางดังนี้

1. ในเขตเทศบาล ให้ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลท้องที่เกิดเหตุออกเผชิญเหตุและระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย และแจ้งสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ ประสานกับการประปาส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนน้ำ โดยให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

2. นอกเขตเทศบาล ให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดเหตุออกเผชิญเหตุ และระงับเหตุในพื้นที่รับผิดชอบทันทีที่เกิดอัคคีภัย และแจ้งสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ตัดกระแสไฟฟ้าบริเวณพื้นที่เกิดเหตุ ประสานกับการประปาส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนน้ำ โดยให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่นั้น และผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที

3. จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอัคคีภัย พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ

4. ดำเนินการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลในกรณีมีผู้เสียชีวิต

หลังเกิดภัย การจัดการหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

1. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการเบื้องต้น โดยจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งออกหนังสือรับรองให้ผู้ประสบภัยไว้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู

2. จัดหาที่พักชั่วคราวให้ผู้อพยพและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านสุขภาพอนามัย สภาพจิตใจ การฟื้นฟูคุณภาพชีวิต และการฟื้นฟูอาชีพ

3. ให้เจ้าพนักงานสอบสวนเขตท้องที่สืบสวนสอบสวนถึงสาเหตุการเกิดเพลิงไหม้ โดยดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

4. การจัดการศพผู้เสียชีวิต มีแนวทางดังนี้

- จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต

- การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือ การปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรง ระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- การเคลื่อนย้ายศพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับอำเภอและจังหวัด ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต โดยการสนับสนุนของกระทรวงคมนาคม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นตามความจำเป็น

5. ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ ในเขตพื้นที่ที่เกิดเหตุดำเนินการฟื้นฟูความเสียหายเบื้องต้น โดยใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ก่อน กรณีที่เกินขีดความสามารถให้พิจารณาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

6. กรณีจำเป็นต้องรับบริจาคความช่วยเหลือด้านต่างๆ จากสาธารณชน ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ จัดตั้งศูนย์รับบริจาคและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดสถานที่เก็บรักษาสิ่งของและเงินบริจาค รวมทั้งวิธีการแจกจ่ายเพื่อให้เกิดเอกภาพ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ประสบภัยอย่างเสมอภาคและทันเหตุการณ์

7. กรณีบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไปหรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อภายในระยะสามสิบเมตรโดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ ซึ่งถือเป็น “เขตเพลิงไหม้” ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

- ประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

- ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้างดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้

- พิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็น พร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อให้คณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ต่อไป

8. จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากอัคคีภัยที่มีต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการภัยจากอัคคีภัยในอนาคต

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

จังหวัดนนทบุรีได้จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมและสามารถแปลงแผนดังกล่าวให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยมีกรอบแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทุกภาคส่วนในจังหวัดตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาแผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ของจังหวัดนนทบุรี

2. ผลักดันโครงการ/กิจกรรมความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่เข้าสู่แผนพัฒนาจังหวัด/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาท้องถิ่น

3. บูรณาการประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ รวมทั้งจัดให้มีการฝึกการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยร่วมกันทุกระดับ โดยเฉพาะในช่วงสัปดาห์แห่งการฝึกซ้อม เพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ (สัปดาห์สุดท้ายของเดือนพฤษภาคม) เป็นต้น

4. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนดำเนินการตามแผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ รวมถึงให้มีการดำเนินการตรวจสอบทบทวนแผนทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาให้แผนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.6 การบูรณาการข้อมูลและการจัดการภัยพิบัติ

นอกจากแนวทางเฉพาะสำหรับแต่ละภัยแล้ว จังหวัดนนทบุรียังมุ่งเน้นการแก้ปัญหาอย่างบูรณาการ ซึ่งการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยเป็นแนวคิดและวิธีปฏิบัติในการลดโอกาสที่จะได้รับผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยผ่านความพยายามอย่างเป็นระบบ ที่จะวิเคราะห์และบริหารจัดการปัจจัยที่เป็นสาเหตุและผลกระทบของสาธารณภัย เพื่อดำเนินนโยบาย มาตรการ หรือกิจกรรมต่างๆ ในการลดความล่อแหลม ลดปัจจัยที่ทำให้เกิดความเปราะบาง และเพิ่มศักยภาพในการจัดการปัญหา มีเป้าหมายในการลดความเสี่ยงที่มีอยู่ในชุมชนและสังคมในปัจจุบัน และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ในภาวะปกติ มุ่งเน้นการลดความเสี่ยง โดยเร่งดำเนินการป้องกันทั้งในเชิงโครงสร้าง และไม่ใช้โครงสร้าง การเตรียมความพร้อมทรัพยากร การกำหนดแนวทางการแจ้งเตือนประชาชน การกำหนดพื้นที่/ศูนย์พักพิงชั่วคราว และแผนรองรับการอพยพ เป็นต้น

ในภาวะฉุกเฉิน มุ่งเน้นการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ตามมาตรฐาน เป็นเอกภาพ และมีความยืดหยุ่นตามกฎหมายและแผนว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตลอดจนระเบียบ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยนำระบบการบัญชาการเหตุการณ์มาใช้ในการปฏิบัติการเผชิญเหตุอุทกภัย การแบ่งมอบพื้นที่ ภารกิจ และหน่วยงานรับผิดชอบให้เกิดความชัดเจน และให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และการรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นสำคัญ

การดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าวจะช่วยลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยพิบัติทั้ง 5 ประเภท อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

8. กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์

8.1 กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์โดยตรง

1. ภาคการเกษตร เช่น กลุ่มเกษตรกรที่ประสบสาธารณภัย
2. ภาคประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

8.2 กลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่ได้รับประโยชน์โดยอ้อม

1. ผู้บริหารใช้ในการติดตามผลการพัฒนาตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

2. หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดนโยบายตามแผนพัฒนาจังหวัดได้ เช่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเกษตรจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด เป็นต้น

3. ภาคเอกชนทั้งภาคธุรกิจและภาคอุตสาหกรรม

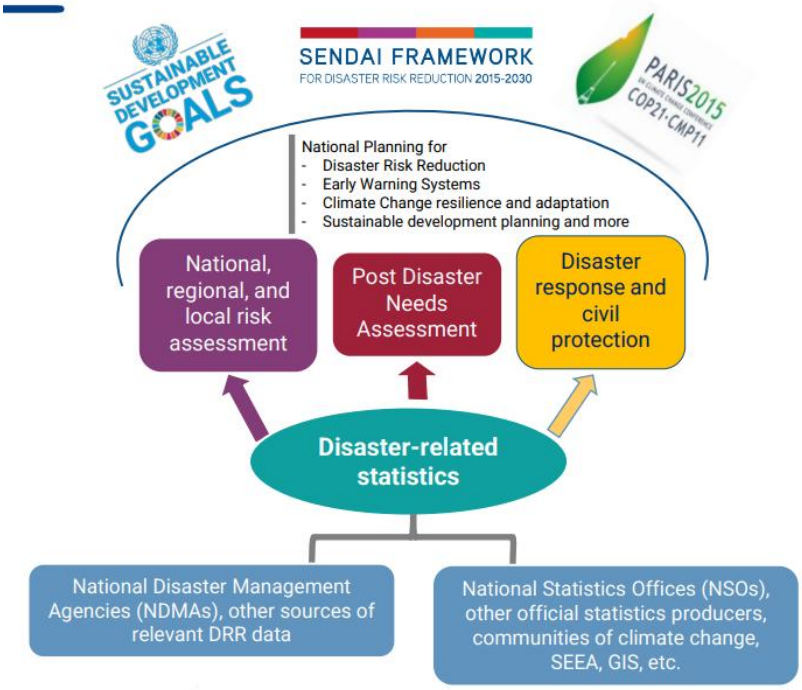
9. เป้าหมายและหมุดหมาย

9.1 ความเกี่ยวข้องกับกรอบความร่วมมือระดับสากล

ในการยกระดับการบริหารจัดการสาธารณภัยสู่มาตรฐานสากล ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ คือ การบูรณาการระหว่างยุทธศาสตร์ระดับชาติ และพันธกิจระดับโลก ผ่าน 3 กรอบความร่วมมือหลัก ได้แก่ กรอบเซนได (Sendai Framework) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และความตกลงปารีส (Paris Agreement)

ซึ่งทั้ง 3 กลไกนี้มีความเชื่อมโยงและเกื้อหนุนกันในการวางรากฐานการรับมือกับภัยพิบัติที่ซับซ้อนขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การบูรณาการดังกล่าวไม่เพียงช่วยลดความเปราะบางในทุกระดับ แต่ยังมุ่งเน้นการสร้างระบบฐานข้อมูลและสถิติที่แม่นยำ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความเสี่ยงและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่นำไปสู่การสร้างความสามารถในการฟื้นตัวและปรับตัว (Resilience) และความยั่งยืนอย่างแท้จริง เพื่อให้เห็นภาพความเชื่อมโยงที่ชัดเจน จึงสามารถจำแนกบทบาทและแนวทางของแต่ละกรอบความร่วมมือที่มีต่อการจัดการสาธารณภัย ได้ดังนี้

รูปที่ 4 กรอบความร่วมมือหลักในระดับสากลเพื่อการพัฒนาสถิติที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ

ที่มา: Updates on the Global Disaster-Related Statistics Framework (G-DRSF) and its linkage to climate processes, 12th Meeting of the Expert Group on Environment and Climate Change Statistics (EG-ECCS)

1. กรอบเซนได (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030) มีเป้าหมายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงใหม่และลดความเสี่ยงที่มีอยู่เดิม ด้วยมาตรการทางเศรษฐกิจ โครงสร้าง กฎหมาย สุขภาพ วัฒนธรรม การศึกษา สภาพแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง รวมถึงมาตรการเชิงสถาบัน ที่มีการบูรณาการและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อป้องกัน และทำให้ความล่อแหลมและเปราะบางต่อภัยพิบัติลดน้อยลง ตลอดจนช่วยให้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเผชิญเหตุและฟื้นฟูที่ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือและฟื้นคืนกลับได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 7 เป้าหมายหลัก เพื่อติดตามความก้าวหน้า

เป้าหมายที่ 1: อัตราการเสียชีวิตจากภัยพิบัติของโลกลดลงอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. 2573 โดยค่าเฉลี่ยการเสียชีวิตจากภัยพิบัติต่ออัตราการเสียชีวิตของประชากรโลก 1 แสนคน ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2573 จะต้องน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2558

เป้าหมายที่ 2: จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติของโลกลดลงอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. 2573 โดยค่าเฉลี่ยของผู้ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่อประชากรโลก 1 แสนคน ระหว่างปี พ.ศ. 2563 – 2573 จะต้องน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2548 – 2558

เป้าหมายที่ 3: ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากภัยพิบัติโดยตรงลดลงเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของโลก ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายที่ 4: สาธารณูปโภคที่สำคัญ และบริการสาธารณะพื้นฐาน ได้แก่ สถานพยาบาลและสถานศึกษาได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติลดลงอย่างเป็นรูปธรรม จากการพัฒนาความพร้อมในการรับมือและฟื้นกลับได้อย่างรวดเร็วเมื่อเกิดภัยพิบัติ ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายที่ 5: จำนวนประเทศที่มียุทธศาสตร์ลดความเสี่ยงภัยพิบัติในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. 2563

เป้าหมายที่ 6: มีการยกระดับการให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศแก่ประเทศกำลังพัฒนาด้วยการให้การสนับสนุนการดำเนินการตามกรอบนี้ในระดับชาติที่เพียงพอและยั่งยืน ภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายที่ 7: ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าและข้อมูลความเสี่ยงภัยพิบัติเพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ภายในปี พ.ศ. 2573 (สำนักวิจัยและความร่วมมือระหว่างประเทศ)

2. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เป้าหมายระดับโลก 17 ข้อที่สหประชาชาติ (UN) กำหนดขึ้นในปี ค.ศ. 2015 เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาโลกอย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้สำเร็จภายในปี ค.ศ.2030 โดย**เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย** ประกอบด้วย 3 เป้าหมายหลัก ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน

เป้าหมายย่อย 1.5: ภายในปี พ.ศ. 2573 สร้างภูมิต้านทานให้กับผู้ที่ยากจนและอยู่ในสถานการณ์เปราะบาง รวมทั้งลดความเสี่ยงและความล่อแหลมต่อภาวะสภาพอากาศผันผวนรุนแรง การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติ

เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

เป้าหมายย่อย 11.5: ลดจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้ที่ได้รับผลกระทบตลอดจนลดความสูญเสียโดยตรงทางเศรษฐกิจเทียบเคียงกับ GDP ของโลก ที่เกิดจากภัยพิบัติซึ่งรวมถึงภัยพิบัติที่เกี่ยวกับน้ำ โดยมุ่งเป้าปกป้องคนจนและคนที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบางภายในปี พ.ศ. 2573

เป้าหมายย่อย 11.b: ภายในปี พ.ศ. 2563 เพิ่มจำนวนเมืองและกระบวนการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เลือกใช้และดำเนินการตามนโยบายและแผนที่บูรณาการเพื่อนำไปสู่ความครอบคลุม ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร การลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิต้านทานต่อภัยพิบัติ

และให้พัฒนาและดำเนินการตามการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติแบบองค์รวมในทุกระดับ โดยเป็นไปตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยง

เป้าหมายที่ 13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายย่อย 13.1: เสริมภูมิต้านทานและขีดความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับภูมิอากาศในทุกประเทศ

เป้าหมายย่อย 13.2: บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ

เป้าหมายย่อย 13.3: พัฒนาการศึกษา การสร้างความตระหนักรู้ และขีดความสามารถของมนุษย์และของสถาบันในเรื่องการลดผลกระทบและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเตือนภัยล่วงหน้า (SDG MOVE)

3. ความตกลงปารีส (Paris Agreement /COP21) คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) ที่ได้รับการรับรองในการประชุม COP21 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 โดยมีเป้าหมายจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลกให้ต่ำกว่า 2°C และพยายามจำกัดให้ไม่เกิน 1.5°C เมื่อเทียบกับยุคก่อนอุตสาหกรรม โดย**มาตราที่เกี่ยวข้องกับสาธารณภัย** ประกอบด้วย 2 มาตราหลัก ดังนี้

มาตรา 7 การปรับตัว (Adaptation)

ความตกลงปารีสกำหนดเป้าหมายระดับโลกด้านการปรับตัว ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัว การเสริมสร้างความยืดหยุ่น และการลดความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภายใต้บริบทของเป้าหมายด้านอุณหภูมิของความตกลง โดยมุ่งเสริมสร้างความพยายามในการปรับตัวระดับชาติอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงการสนับสนุนและความร่วมมือระหว่างประเทศ ความตกลงนี้ตระหนักว่าการปรับตัวเป็นความท้าทายระดับโลกที่ทุกฝ่ายต้องเผชิญ ภาคีทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในการปรับตัว รวมถึงการจัดทำและดำเนินแผนการปรับตัวแห่งชาติ (National Adaptation Plans) และควรจัดส่งและปรับปรุงรายงานการปรับตัว (Adaptation Communication) เป็นระยะ ซึ่งระบุถึงลำดับความสำคัญ ความต้องการ แผนงาน และการดำเนินการ ทั้งนี้ ความพยายามในการปรับตัวของประเทศกำลังพัฒนาควรได้รับการยอมรับ

มาตรา 8 การสูญเสียและความเสียหาย (Loss and Damage)

ความตกลงปารีสตระหนักถึงความสำคัญของการหลีกเลี่ยง ลดผลกระทบ และจัดการกับการสูญเสียและความเสียหายที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบด้านลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงเหตุการณ์สภาพอากาศสุดขั้วและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างช้าๆ ตลอดจนบทบาทของการพัฒนาที่ยั่งยืนในการลดความเสี่ยงจากการสูญเสียและความเสียหาย ภาคีต่างๆ จะต้องเพิ่มพูนความเข้าใจ การดำเนินการและการสนับสนุน รวมถึงผ่านกลไกระหว่างประเทศวอร์ซอ (Warsaw International Mechanism) บนพื้นฐานของความร่วมมือและการอำนวยความสะดวก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสูญเสียและความเสียหายจากผลกระทบด้านลบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)

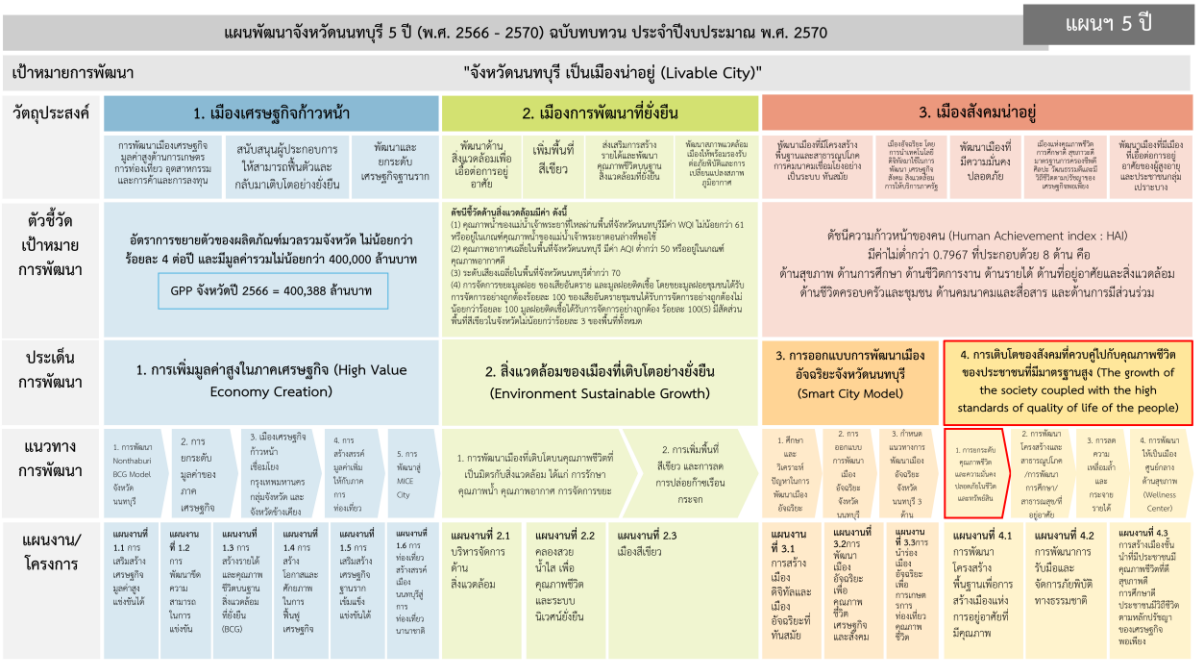
9.2 ความเกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาระดับชาติ

การกำหนดประเด็นสำคัญ (Pain Point) ของจังหวัดนนทบุรี “สาธารณภัย” ที่ถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญของพื้นที่ โดยแผนพัฒนาจังหวัดได้กำหนดแนวทางและเป้าหมายที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ของแผนพัฒนาในระดับต่างๆ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาจังหวัด

แผนระดับ ๑	ยุทธศาสตร์ชาติหลัก	ยุทธศาสตร์ชาติรอง		
	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร

แผนระดับ ๒	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก)	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (รอง)	แผนการปฏิรูปประเทศ	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
	ประเด็น การพัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	• ประเด็น ด้านการเกษตร • ประเด็น ด้านการท่องเที่ยว • ประเด็น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล • ประเด็น ด้านผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ • ประเด็น ด้านเศรษฐกิจฐานราก • ประเด็น ด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน	• ด้านเศรษฐกิจ • ด้านสังคม • ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม • ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ • ด้านสาธารณสุข	• หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง • หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความยั่งยืน • หมุดหมายที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ • หมุดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมเพียงพอและเหมาะสม • หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง • หมุดหมายที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

แผนระดับที่ ๓	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล

รูปที่ 5 การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับประเทศสู่แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี

รูปที่ 6 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

ทั้งนี้ ความเกี่ยวข้องกับของประเด็นสำคัญ (Pain Point) ของจังหวัดนนทบุรี กับหมุดหมายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) พบว่าประเด็นสำคัญ “สาธารณภัย” สอดคล้องกับ 1 หมุดหมาย ดังนี้

หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 1 ลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 2 ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

เป้าหมายที่ 3 สร้างภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

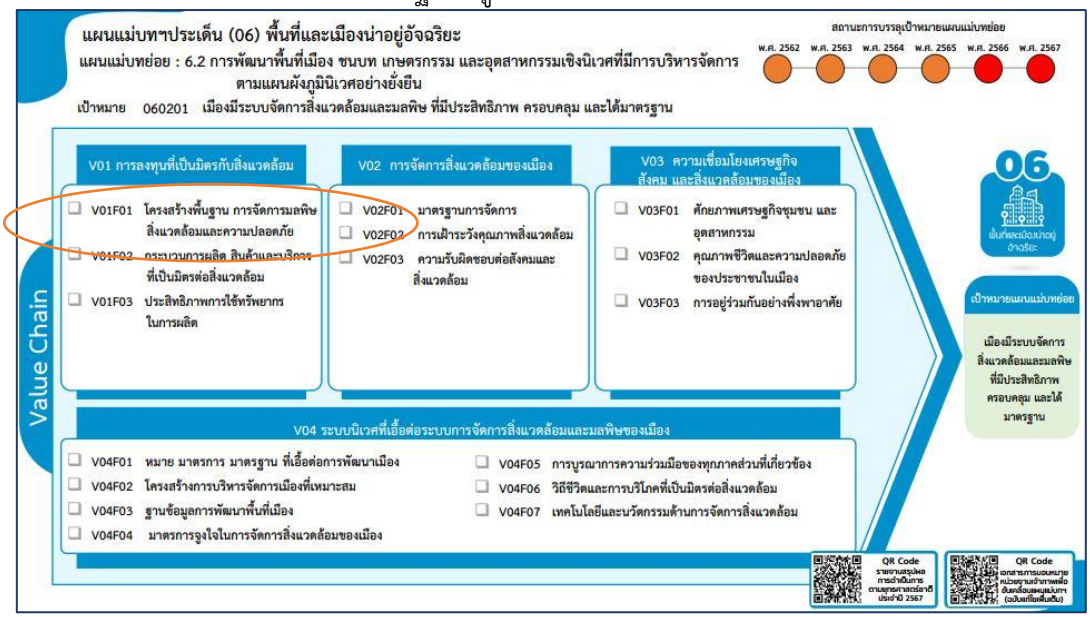
<u>กลยุทธ์การพัฒนาที่ 1</u> การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ

กลยุทธ์การพัฒนาที่ 2	การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพประชาชนและชุมชน ในการรับมือกับภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 3	การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 4	การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติระบบนิเวศเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
กลยุทธ์การพัฒนาที่ 5	การส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการ และลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

9.3 ความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทเฉพาะเรื่อง

ในการขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ (Pain Point) “สาธารณภัย” ของจังหวัดนนทบุรี ได้ศึกษาห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย 140 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (23 ด้าน) ที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของจังหวัด ประกอบด้วย

ประเด็นที่ 6	**พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ**
แผนแม่บทย่อย: 6.2	การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน
เป้าหมาย 060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษ ที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน (รูปที่ 6)

รูปที่ 7 แผนแม่บทย่อย 6.2 การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน เป้าหมาย 060201

ประเด็นที่ 18	**การเติบโตอย่างยั่งยืน**
แผนแม่บทย่อย 18.1	การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
เป้าหมาย 180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น (รูปที่ 7)

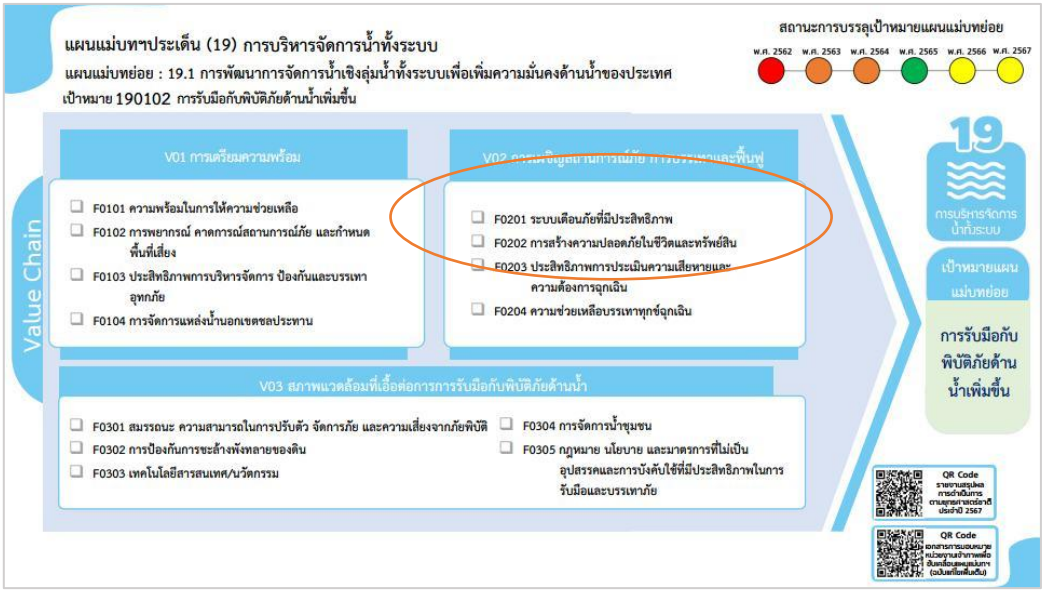

รูปที่ 8 แผนแม่บทย่อย 18.1 การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว เป้าหมาย 180102

ประเด็นที่ 19 **การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ**

แผนแม่บทย่อย 19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

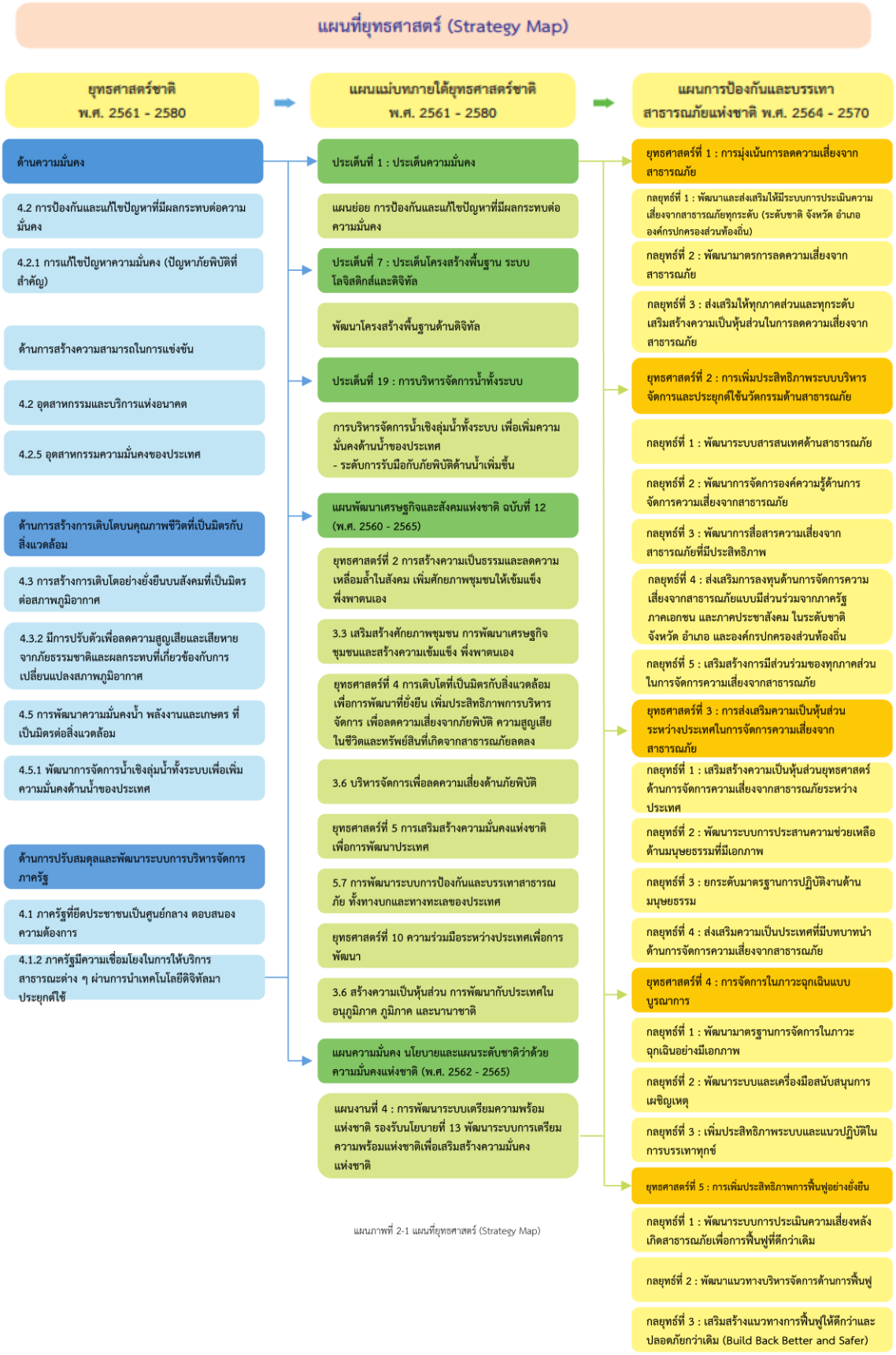
เป้าหมาย 190102 การรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น (รูปที่ 8)

รูปที่ 9 แผนแม่บทย่อย 19.1 การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เป้าหมาย 190102

นอกเหนือจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์แล้ว ยังมีแผนบูรณาการในระดับประเทศคือ **แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2570** (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2568) เพื่อเป็นแผนระดับประเทศในการลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการลดผลกระทบในด้านต่างๆ ที่เกิดจากสาธารณภัยทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการพัฒนาศักยภาพให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามและภัยธรรมชาติในรูปแบบต่างๆ จำเป็นต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Reduction: DRR) ร่วมกับการแก้ไขปัญหาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน(Nature-based Solutions : NbS) โดยใช้แนวคิดการปรับตัวโดยอาศัยระบบนิเวศ (Ecosystem-based Adaptation) ในการปฏิบัติงานเพื่อการป้องกัน จัดการ และฟื้นฟูธรรมชาติหรือการปรับเปลี่ยนระบบนิเวศอย่างยั่งยืน จากความท้าทายทางสังคมและการปรับตัว สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) อย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การสร้างการรับรู้ความเข้าใจถึงแนวทางในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้กับทุกภาคส่วน ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม ให้มีความตระหนักและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม มีการลงทุนเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและพัฒนาองค์ความรู้โดยใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งในและต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อที่จะเป็นข้อมูลและเครื่องมือในการกำหนดมาตรการ แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทำให้เกิดการบูรณาการจัดการสาธารณภัยที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดผลสัมฤทธิ์ยิ่งขึ้นเพื่อให้สังคมเกิดภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือและฟื้นกลับ อย่างรวดเร็ว ซึ่งแผนดังกล่าวประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ คือ

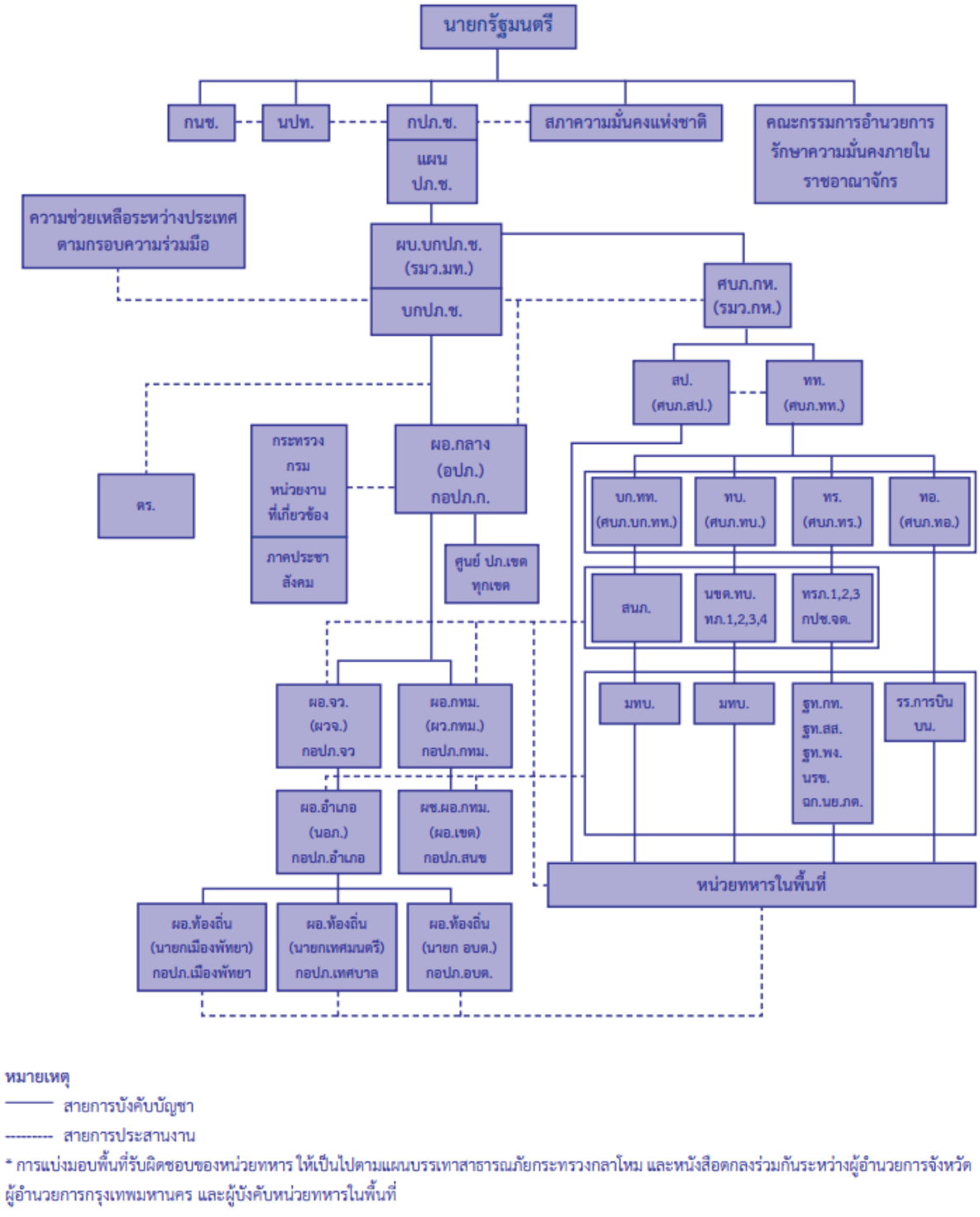
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การมุ่งเน้นการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและการประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

แผนภาพที่ 2-1 แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)

รูปที่ 10 แผนที่ยุทธศาสตร์แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2570

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนแผนดังกล่าวจำเป็นต้องดำเนินงานร่วมกับหลายหน่วยงานในเชิงบูรณาการ โดยมีแผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ดังภาพ

รูปที่ 11 แผนผังความเชื่อมโยงการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานต่างๆ

10. การวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดที่เป็นปัจจุบัน ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด

สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรีในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ได้ดำเนินการวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับนโยบาย/ยุทธศาสตร์ต่างๆ พร้อมทั้งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาในระดับจังหวัด สามารถสรุปความสอดคล้องระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา กับประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความสอดคล้องระหว่างประเด็นหมุดหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และประเด็นการพัฒนาจังหวัดของแผนพัฒนาจังหวัดฯ

ประเด็นหมุดหมายแผนพัฒนาฯ 13	ประเด็นการพัฒนาจังหวัด
1. ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	1. การเพิ่มมูลค่าสูงในภาคเศรษฐกิจ
2. ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน	1. การเพิ่มมูลค่าสูงในภาคเศรษฐกิจ
3. ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก	2. สิ่งแวดล้อมของเมืองที่เติบโตอย่างยั่งยืน
4. ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง	4. การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง
5. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค	1. การเพิ่มมูลค่าสูงในภาคเศรษฐกิจ
6. ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน	3. การออกแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดนนทบุรี
7. ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้	1. การเพิ่มมูลค่าสูงในภาคเศรษฐกิจ
8. ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน	3. การออกแบบการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจังหวัดนนทบุรี
9. ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม	4. การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง
10. ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	2. สิ่งแวดล้อมของเมืองที่เติบโตอย่างยั่งยืน
11. ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	4. การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง
12. ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	4. การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง
13. ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	4. การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ฉบับ พ.ศ. 2566-2570 พบว่า ประเด็นสำคัญ (Pain Point) ของจังหวัดนนทบุรี คือ “สาธารณภัย” โดยมีตัวชี้วัดตามประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง ซึ่งมีความสอดคล้องกับหมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายที่ 1 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ 1.1 จำนวนประชาชนที่เสียชีวิต สูญหาย และได้รับผลกระทบโดยตรงจากภัยธรรมชาติ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากค่าเฉลี่ย 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ในแต่ละภัย

ตัวชี้วัดที่ 1.2 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากภัยธรรมชาติโดยตรงต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (รวมถึงความเสียหายที่เกิดกับโครงสร้างพื้นฐานและการหยุดชะงักของการบริการขั้นพื้นฐานที่สำคัญ) ลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

ตัวชี้วัดที่ 1.3 จำนวนพื้นที่และมูลค่าความเสียหายจากภัยธรรมชาติลดลงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

เป้าหมายที่ 2 ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง

ตัวชี้วัดที่ 2.1 มีแผนที่แสดงพื้นที่เสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่สำคัญด้านต่างๆ หรือระดับจังหวัดอย่างครอบคลุม และเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

ตัวชี้วัดที่ 2.2 การมีแผนจัดการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่สำคัญ เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3 พื้นที่

ตัวชี้วัดที่ 2.3 การเตือนภัยมีประสิทธิภาพ (ครอบคลุมภัยสำคัญ สามารถเชื่อมโยงระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับโลก มีความแม่นยำ ทันต่อเวลา และสามารถเข้าถึงกลุ่มเปราะบางได้)

เป้าหมายที่ 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ชุมชน ท้องถิ่น อาสาสมัคร และเครือข่าย ที่สามารถจัดการความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 ภายในปี 2570 และมีการจัดฝึกอบรมด้านการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ 3.2 การมีส่วนร่วมในการส่งข้อมูลจากพื้นที่เกิดภัยเข้าสู่ระบบเตือนภัยส่วนกลาง

ตัวชี้วัดที่ 3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ความรู้ และมีแผนในการจัดการด้านภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ตัวชี้วัดที่ 3.4 ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตรและภัยธรรมชาติ

ตัวชี้วัดที่ 3.5 มีกองทุนเพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการศึกษาวิจัยและเป็นแหล่งเงินรับประกันภัย

11. เป้าหมายและหมุดหมายตามแผนพัฒนาของจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2566 – 2570

ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 เป้าหมายการพัฒนาของจังหวัด คือ “จังหวัดนนทบุรี เป็นเมืองน่าอยู่ (Livable City)” ซึ่งจังหวัดนนทบุรีได้เตรียมดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน รองรับนโยบายรัฐบาลครอบคลุมในเรื่อง ภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยความมั่นคง ภัยเศรษฐกิจ ภัยสังคม และการบริหารภาครัฐ ตามนโยบาย “Quick Win” และลดผลกระทบจากภัยดังกล่าวข้างต้นให้แก่ประชาชน โดยประเด็นสำคัญ (Pain Point) ของจังหวัดนนทบุรี เรื่อง สาธารณภัย นั้น ตรงกับประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การเติบโตของสังคมที่ควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิต

ของประชาชนที่มีมาตรฐานสูง ซึ่งมีผลผลิตของการขับเคลื่อนแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2564 - 2570 จำนวน 9 ผลผลิต ดังนี้

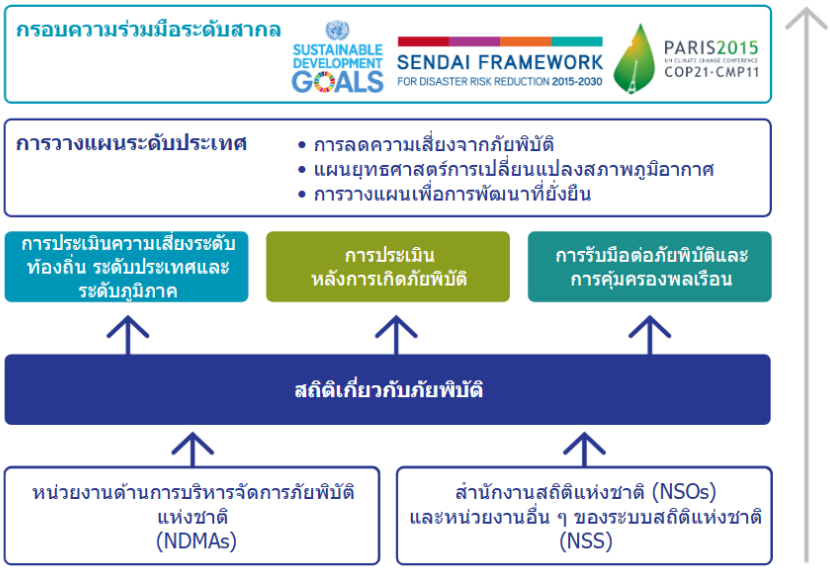
1. แผนของหน่วยงานมีการบรรจุแนวคิดการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
2. ทุกภาคส่วนสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยสู่แนวปฏิบัติในลักษณะต่างๆ ได้
3. ได้หุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการลงทุนด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย
4. แผนมีความเชื่อมโยงในเป้าหมายและวัตถุประสงค์การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย
5. หน่วยงาน เครือข่าย และชุมชมมีกิจกรรมการเตรียมพร้อมเพื่อการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย และทบทวนบทเรียนจากการฝึกซ้อม
6. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับมีการดำเนินงานเชิงบูรณาการ
7. มีระบบการติดตามและประเมินผล
8. นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมถึงองค์ความรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงแผนและการดำเนินงานในทุกมิติ โดยสามารถพัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติหรือสร้างนวัตกรรมลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในชุมชน/เมืองได้
9. รูปแบบข้อมูลความเสี่ยงและระบบเตือนภัยที่ครอบคลุม

(แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2564 - 2570 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2568)

ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาดังกล่าว จังหวัดนนทบุรี จึงได้กำหนดประเด็น “สาธารณภัย” เป็นประเด็นปัญหาสำคัญของจังหวัด (Pain Point)

12. กรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติ

กรอบการดำเนินงานสถิติที่ด้านภัยพิบัติ (Disaster-related Statistics Framework: DRSF) คือ แนวทางที่พัฒนาโดยคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำสถิติที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายสำหรับชุดสถิติพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ แนวทางเชิงระเบียบวิธี และเครื่องมือสำหรับการนำไปปฏิบัติ โดยกรอบนี้ออกแบบมาเพื่อใช้งานโดยหน่วยงานจัดการภัยพิบัติแห่งชาติ (NDMAs) สำนักงานสถิติแห่งชาติ (NSO) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียระดับชาติอื่นๆ เพื่อยกระดับคุณภาพและความสอดคล้องของสถิติ ในการสนับสนุนการติดตามและบรรลุเป้าหมายของกรอบเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 - 2573 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

รูปที่ 12 ความสอดคล้องระหว่างกรอบการดำเนินงานสถิติด้านภัยพิบัติกับกรอบความร่วมมือระดับสากลและแผนระดับประเทศ

ที่มา: Disaster-related Statistics Framework: DRSF, UNESCAP

12.1 กรอบแนวคิดของ DRSF

กรอบแนวคิด DRSF ครอบคลุมสถิติตลอดวงจรการจัดการภัยพิบัติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วงหลัก ดังนี้

รูปที่ 13 กรอบแนวคิดของ DRSF

1. ก่อนเกิดภัยพิบัติ ในช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติมุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพื่อประเมินความเสี่ยง โดยวิเคราะห์ว่าภัยอันตรายประเภทใดมีโอกาสเกิดขึ้นในพื้นที่ใด ประชากรและทรัพย์สินใดอยู่ในพื้นที่เสี่ยง รวมถึงปัจจัยที่ทำให้ชุมชนมีความเปราะบางหรือมีความสามารถในการรับมือ ข้อมูลเหล่านี้

จะถูกรวบรวมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องก่อนที่ภัยพิบัติจะเกิดขึ้น เพื่อใช้ในการวางแผนป้องกันและเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย

1.1) ภัยที่ทำให้เกิดภัยพิบัติแบบฉับพลัน/กระบวนการแบบค่อยๆ ก่อตัวและทำให้เกิดภัยพิบัติ (Hazards) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประเภท ความถี่ ความรุนแรง และการกระจายตัวเชิงพื้นที่ของภัยอันตรายต่างๆ ทั้งภัยที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน เช่น แผ่นดินไหว น้ำท่วมฉับพลัน และภัยที่ค่อยๆ ก่อตัว เช่น ภัยแล้ง การกัดเซาะชายฝั่ง

1.2) ความล่อแหลม/สภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง (Exposure) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ทรัพย์สิน โครงสร้างพื้นฐาน และระบบเศรษฐกิจสังคมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย

1.3) ความเปราะบาง (Vulnerability) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและปัจจัยทางกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ทำให้บุคคล ชุมชน หรือระบบมีความอ่อนไหวต่อผลกระทบจากภัยอันตราย

1.4) ศักยภาพในการจัดการปัญหา (Coping Capacity) ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของครัวเรือน ธุรกิจ ชุมชน และประเทศในการรับมือกับแรงกระแทกจากภัยพิบัติ รวมถึงระบบเตือนภัยล่วงหน้า แผนเตรียมความพร้อม และการลงทุนในการลดความเสี่ยง

2. ระหว่างและภายหลังภัยพิบัติ (During and Post-Disaster) สถิติในช่วงระหว่างและภายหลังภัยพิบัติมุ่งเน้นการบันทึกข้อมูลความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากเหตุการณ์ภัยพิบัติ ทั้งในมิติของมนุษย์ วัตถุ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ข้อมูลเหล่านี้ถูกรวบรวมระหว่างการตอบสนองฉุกเฉินและการประเมินหลังภัยพิบัติ เพื่อใช้ในการวางแผนฟื้นฟูและปรับปรุงการประเมินความเสี่ยงในอนาคต ประกอบด้วย

2.1) ผลกระทบโดยตรงต่อสิ่งแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม ความเสียหายทางกายภาพที่เกิดขึ้นระหว่างหรือหลังภัยพิบัติโดยตรง ต่อที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม

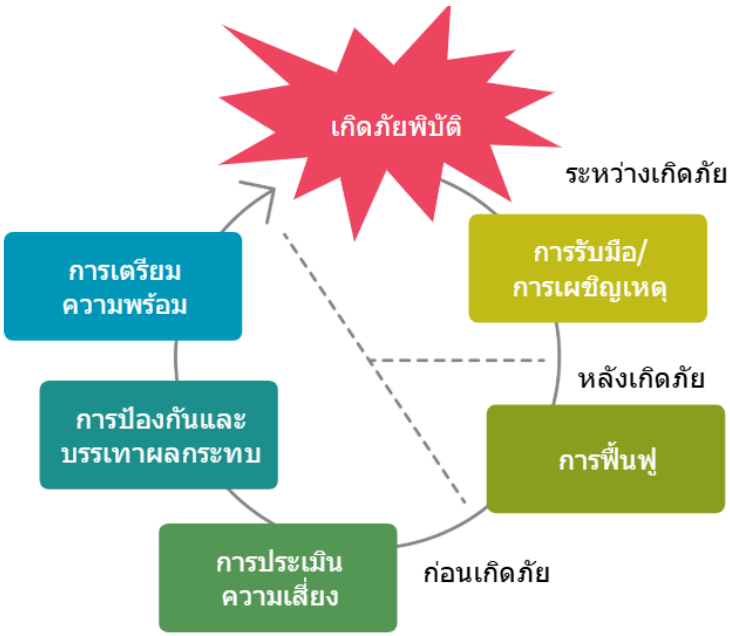
2.2) ผลกระทบโดยตรงต่อมนุษย์ การสูญเสียชีวิต การบาดเจ็บและเจ็บป่วย การพลัดถิ่น การอพยพ และการสูญเสียงานหรือการดำรงชีพ

2.3) ผลกระทบโดยตรงต่อวัตถุและความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความเสียหายต่อที่อยู่อาศัย อาคาร โครงสร้าง เครื่องจักร โครงสร้างพื้นฐานสำคัญ และการหยุดชะงักของบริการพื้นฐาน

2.4) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impacts) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจหรือสภาพสังคมที่ไม่ได้เกิดจากภัยพิบัติโดยตรง แต่เป็นผลสืบเนื่อง เช่น การสูญเสียรายได้จากธุรกิจหยุดชะงัก การลดลงของผลผลิตทางเศรษฐกิจ (ESCAP)

12.2 วงจรการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ในแต่ละระยะของกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัตินั้น ต้องการประเภทของข้อมูลที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องใช้กลไกและรูปแบบการรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน กรอบ DRSF สอดคล้องกับวงจรการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันเป็นวงจร ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

รูปที่ 14 วงจรการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ

ก่อนเกิดภัย (Pre-Disaster)

1. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นกระบวนการในการกำหนดลักษณะ ขอบเขต และตำแหน่งของความเสี่ยง โดยการวิเคราะห์ความล่อแหลม สภาวะการเปิดรับต่อความเสี่ยง และเงื่อนไขของความเปราะบางต่อภัย และนำเสนอการจัดการรับมือต่อผลกระทบจากภัยพิบัติทุกประเภท การประเมินอย่างครอบคลุมส่งผลให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบันตลอดจนความต้องการและช่องว่างทางสถิติ รวมถึงการประเมินและการกำหนดหรือการแก้ไขกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ
2. การป้องกันและบรรเทาผลกระทบ (Prevention and Mitigation) มาตรการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติสามารถช่วยลดความเสี่ยงได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทของภัย โดยครอบคลุมทั้งมาตรการเชิงโครงสร้าง เช่น การสร้างเขื่อนป้องกันน้ำท่วม การเสริมความแข็งแรงของอาคาร และมาตรการที่ไม่ใช่โครงสร้าง เช่น การวางผังเมือง กฎหมายควบคุมอาคาร การจัดการลุ่มน้ำ
3. การเตรียมความพร้อม (Preparedness) การพัฒนาความรู้และศักยภาพโดยรัฐบาล องค์กรที่รับผิดชอบในการเผชิญเหตุและฟื้นฟู ชุมชน และบุคคล เพื่อให้สามารถคาดการณ์ รับมือและฟื้นฟูจากผลกระทบจากภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น ที่ใกล้เข้ามา หรือที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดทำแผนฉุกเฉิน การฝึกซ้อม ระบบเตือนภัยล่วงหน้า และการสำรองเสบียงและอุปกรณ์

ระหว่างเกิดภัย (During Disaster)

4. การรับมือ/การเผชิญเหตุ (Response) เป็นการดำเนินการโดยทันทีในระยะก่อนเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังการเกิดภัย โดยเน้นไปที่การรักษาชีวิต การลดผลกระทบต่อสุขภาพ

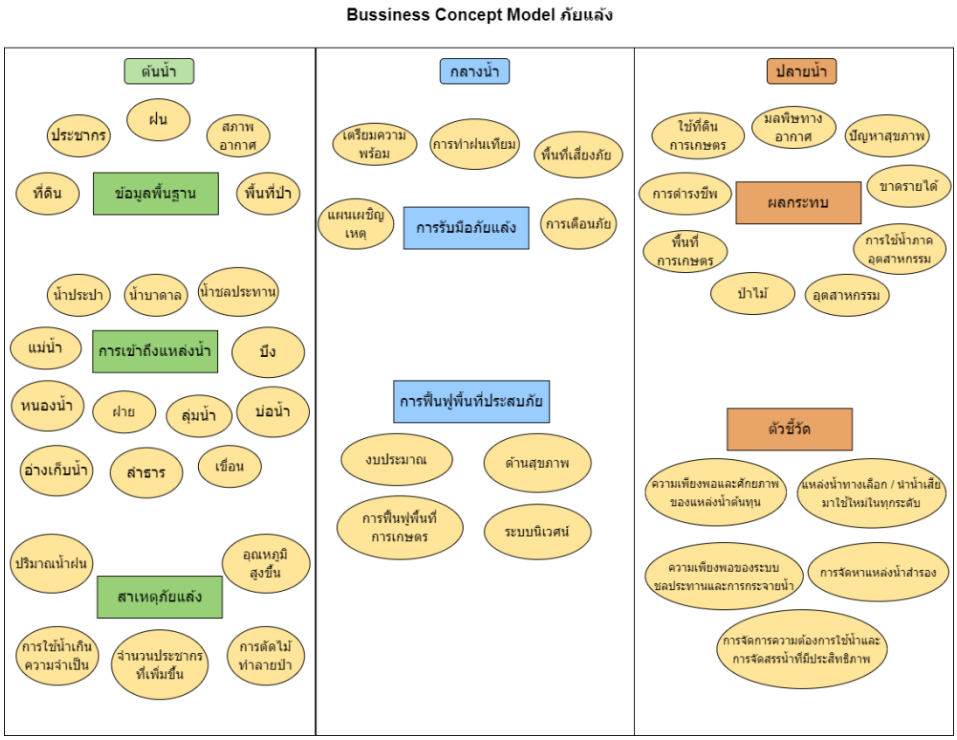
ความปลอดภัยสาธารณะ การบรรเทาทุกข์ขั้นพื้นฐานแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน รวมถึงการค้นหาและกู้ภัย การอพยพ การแจกจ่ายความช่วยเหลือ และการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

หลังเกิดภัย (Post-Disaster)

5. การฟื้นฟู (Recovery) การฟื้นฟูในระยะหลังการเกิดภัยพิบัติเป็นกระบวนการในการปรับสภาพหรือปรับปรุงความเป็นอยู่และสุขภาพของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติตลอดจนการฟื้นฟูหรือฟื้นตัวของสินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ กายภาพ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเหล่านี้ควรสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนและ "การสร้างคืนใหม่ให้ดีกว่าเดิม" (Build Back Better) เพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติในอนาคต

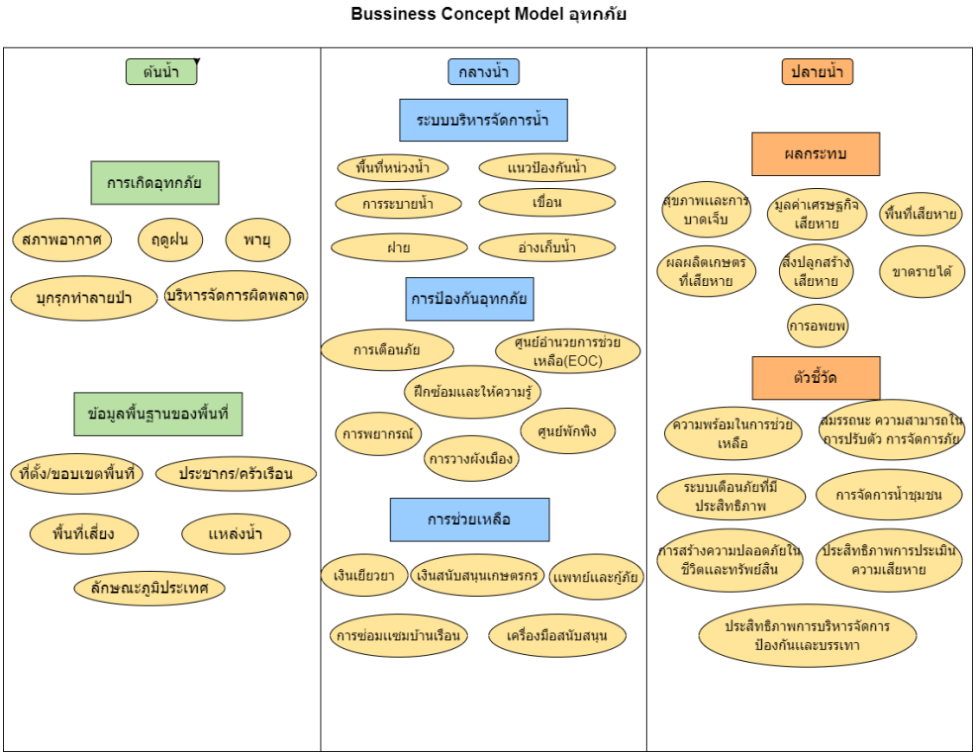
13. การวิเคราะห์กระบวนงานและชุดข้อมูล

13.1 ภัยแล้ง

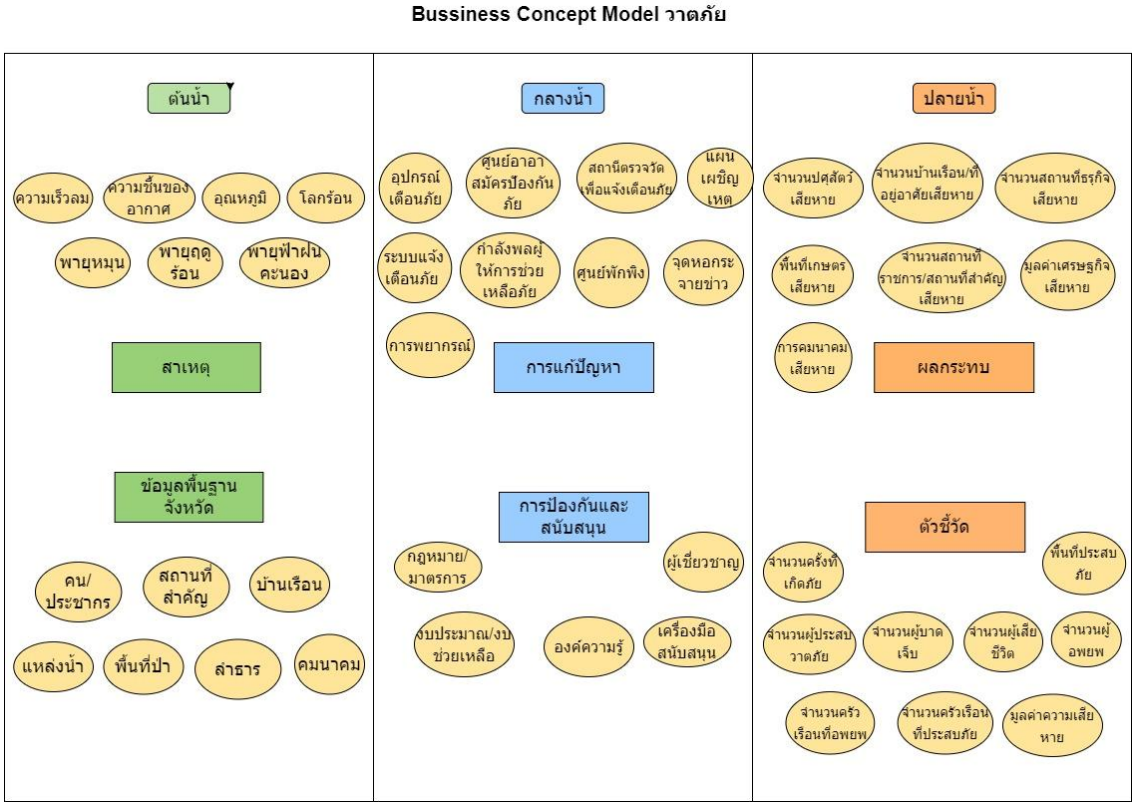
รูปที่ 15 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านภัยแล้ง”

13.2 อุทกภัย

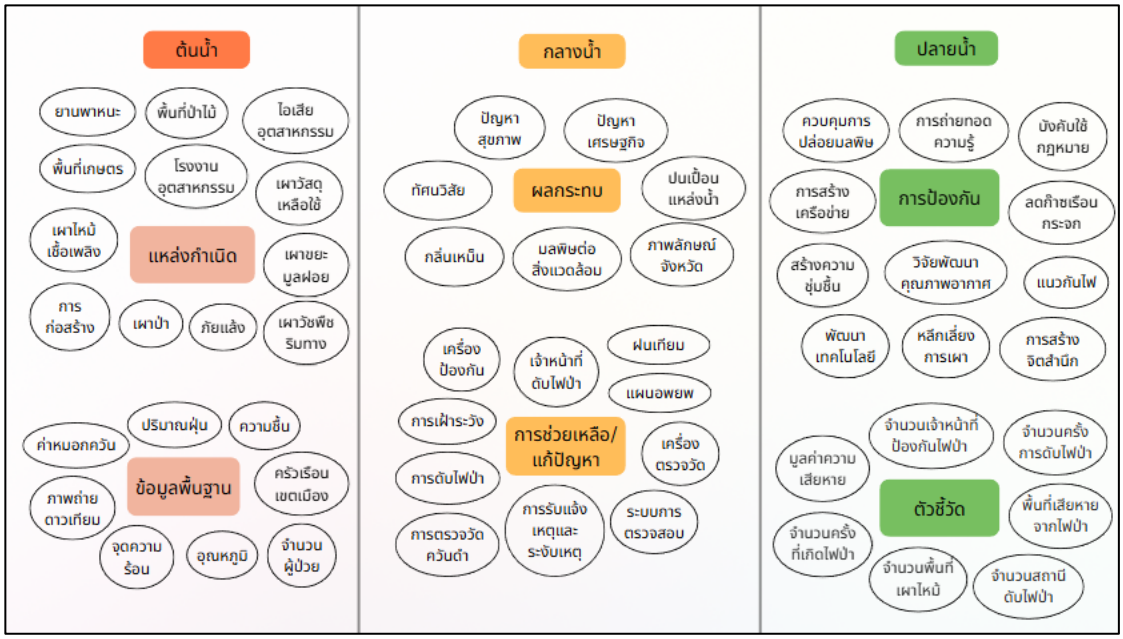
รูปที่ 16 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านอุทกภัย”

13.3 วาตภัย

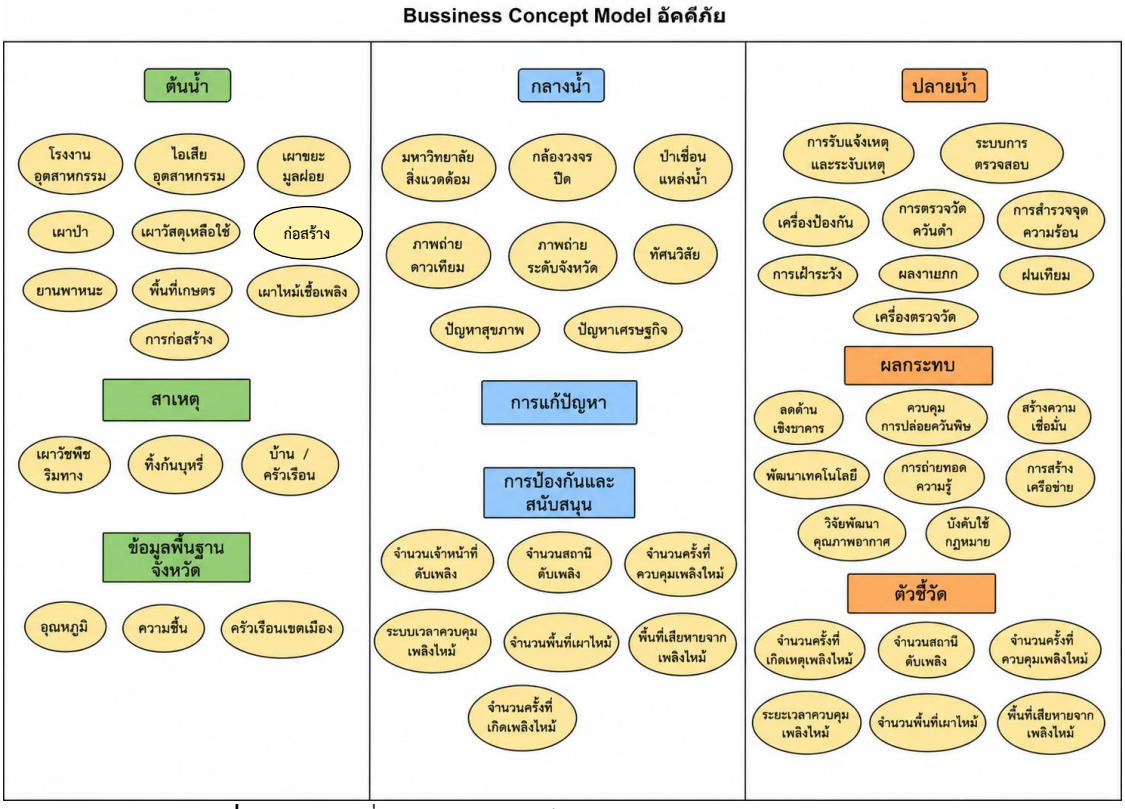
รูปที่ 17 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านวาตภัย”

13.4 ไฟป่าและหมอกควัน

รูปที่ 18 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านไฟป่าและหมอกควัน”

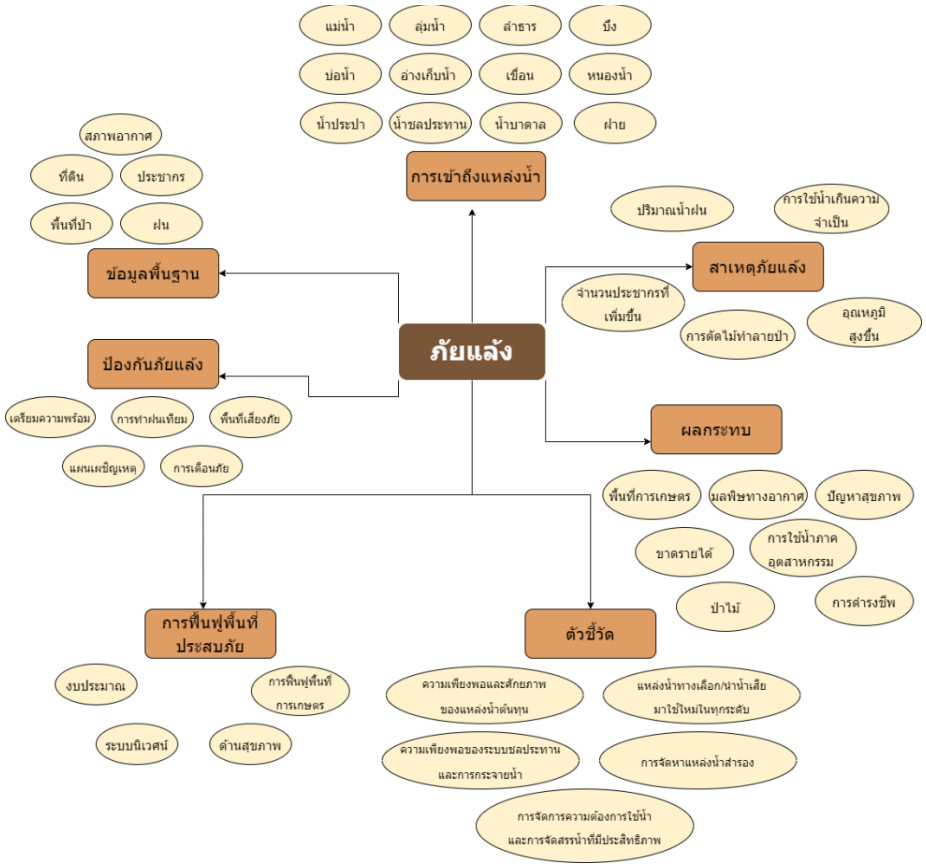
13.5 อัคคีภัย

รูปที่ 19 ความเชื่อมโยงกับประเด็น Pain Point “อัคคีภัย”

14. กำหนดข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหา

14.1 ภัยแล้ง

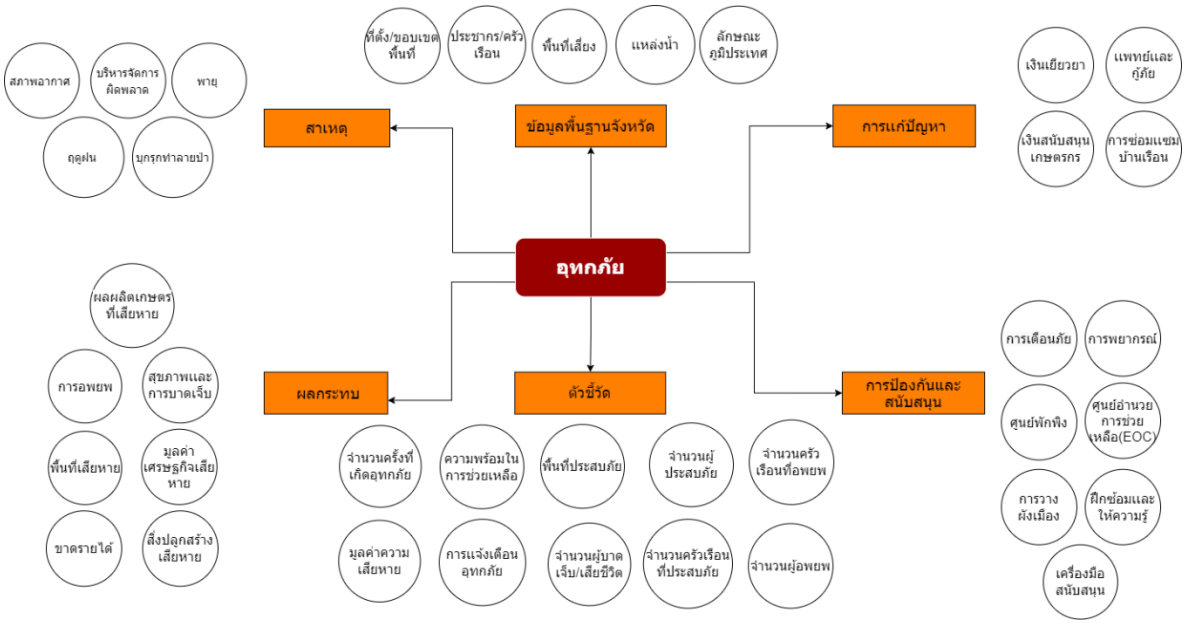
รูปที่ 20 Data Model ประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านภัยแล้ง”

ตารางที่ 2 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาภัยแล้ง

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. ข้อมูลพื้นฐาน	ประชากร ฝน สภาพอากาศ พื้นที่ป่า	- การคาดการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ - การคาดการณ์พื้นที่ที่ได้รับความเสียหาย
2. การเข้าถึงแหล่งน้ำ	แม่น้ำ ลุ่มน้ำ ลำธาร บึง บ่อน้ำ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน หนองน้ำ น้ำประปา น้ำชลประทาน เขื่อน น้ำบาดาล ฝาย	- จำนวนประชากรที่เข้าถึงแหล่งน้ำการอุปโภค บริโภค - จำนวนเกษตรกร ที่ใช้น้ำทำการเกษตร
3. สาเหตุภัยแล้ง	ปริมาณน้ำฝน การใช้น้ำเกินความจำเป็น จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น การตัดไม้ทำลายป่า อุณหภูมิสูงขึ้น	- การคาดการณ์ปริมาณน้ำฝน - การบริหารการใช้น้ำในพื้นที่

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
4. ป้องกันภัยแล้ง	เตรียมความพร้อม การทำฝนเทียม พื้นที่เสี่ยงภัย แผนเผชิญเหตุ การเตือนภัย	- จำนวนประชากรที่ประสบภัยแล้งลดลง - จำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งลดลง
5. การฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัย	งบประมาณ การฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร ระบบนิเวศ ด้านสุขภาพ	- มีงบประมาณที่เพียงพอ - จำนวนประชากรที่ประสบภัยแล้งได้รับการช่วยเหลือ - จำนวนพื้นที่ประสบภัยแล้งได้รับฟื้นฟู - มีความพร้อมในสถานบริการด้านสุขภาพ
6. ผลกระทบ	พื้นที่การเกษตร มลพิษทางอากาศ ปัญหาสุขภาพ ขาดรายได้ การใช้น้ำภาคอุตสาหกรรม ป่าไม้ พื้นที่การเกษตร	- จำนวนผู้ประสบภัย/เสียชีวิตลดลง - จำนวนเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายลดลง - จำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับความเสียหายลดลง - ลดปัญหามลพิษทางอากาศ
7. ตัวชี้วัด	ความเพียงพอและศักยภาพของแหล่งน้ำต้นทุน แหล่งน้ำทางเลือก / นำน้ำเสียมาใช้ใหม่ในทุกระดับ ความเพียงพอของระบบชลประทานและการกระจายน้ำ การจัดหาแหล่งน้ำสำรอง การจัดการความต้องการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำที่มีประสิทธิภาพ	- จำนวนความเพียงพอของการใช้น้ำเพิ่มขึ้น - ลดจำนวนผู้ประสบภัยแล้ง - ลดพื้นที่การเสี่ยงภัยแล้ง

14.2 อุทกภัย

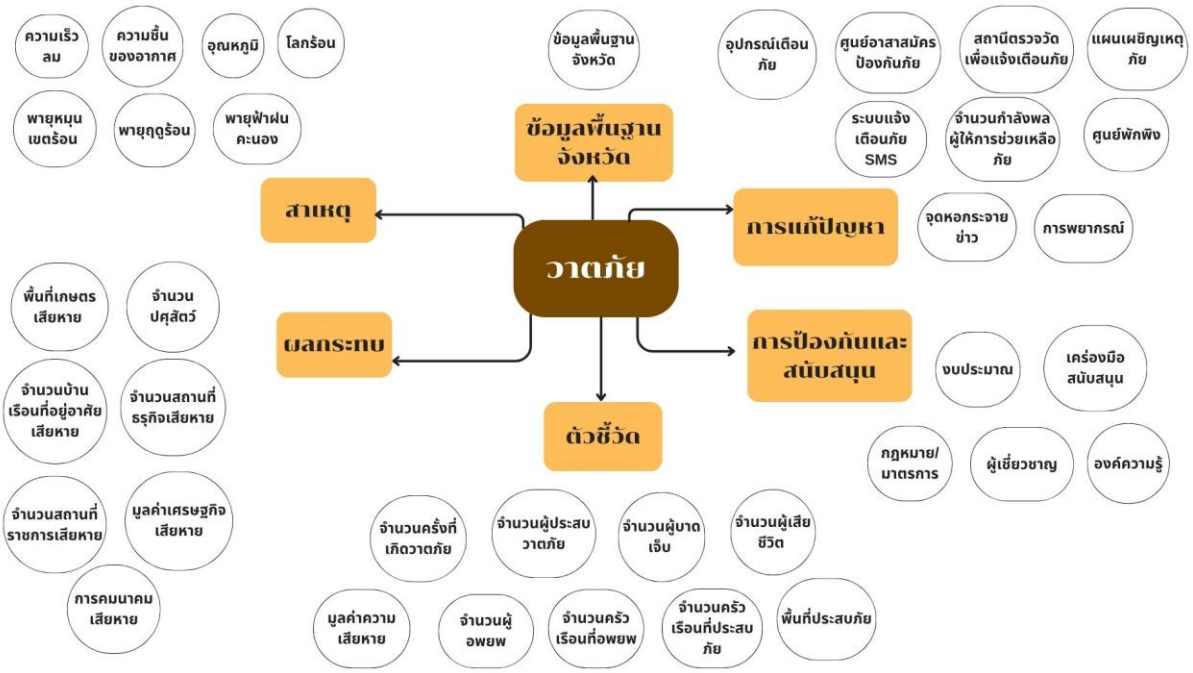
รูปที่ 21 Data Model ประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านอุทกภัย”

ตารางที่ 3 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาอุทกภัย

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. สาเหตุ	สภาพอากาศ ฤดูฝน พายุ บุกรุกทำลายป่า บริหารจัดการผิดพลาด	- การพยากรณ์และติดตามสถานการณ์ - การแจ้งเตือนล่วงหน้า
2. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	ที่ตั้ง/ขอบเขตพื้นที่ ประชากร/ครัวเรือนพื้นที่เสี่ยง แหล่งน้ำ ลักษณะภูมิประเทศ	- การคาดการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ - การคาดการณ์พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
3. การแก้ปัญหา	เงินเยียวยา เงินสนับสนุนเกษตรกร แพทย์และกู้ภัย การซ่อมแซมบ้านเรือน	- มีการให้เงินสนับสนุนผู้ประสบภัยที่เพียงพอ - การซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายที่รวดเร็ว - มีบุคลากรทางการแพทย์ที่เพียงพอและมีกู้ภัยช่วยเหลือในยามฉุกเฉินได้ทันท่วงที
4. การป้องกันและสนับสนุน	การเตือนภัย ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือ (EOC) ฝึกซ้อมและให้ความรู้ การพยากรณ์ การวางผังเมือง ศูนย์พักพิง เครื่องมือสนับสนุน	- การมีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ - การเตรียมความพร้อมของทรัพยากร (งบประมาณ คน ความรู้ และเครื่องมือ) - การมีบริการศูนย์พักพิงที่เพียงพอ - การออกแบบผังเมืองที่ป้องกันอุทกภัย - การพยากรณ์ที่แม่นยำ

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
5. ผลกระทบ	สุขภาพและการบาดเจ็บ มูลค่าเศรษฐกิจเสียหาย พื้นที่เสียหาย ผลผลิตเกษตรที่เสียหาย ขาดรายได้ สิ่งปลูกสร้างเสียหาย การอพยพ	- จำนวนผู้ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ/ผู้บาดเจ็บ ลดลง - มูลค่าความเสียหายของเกษตรกร สิ่งปลูกสร้าง เศรษฐกิจลดลง

14.3 วาตภัย

รูปที่ 22 Data Model ประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านวาตภัย”

ตารางที่ 4 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาวาตภัย

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. สาเหตุ	พายุหมุน พายุฤดูร้อน พายุฝนฟ้าคะนอง ความเร็วลม ความชื้นของอากาศ อุณหภูมิ โลกร้อน	- การพยากรณ์และติดตามสถานการณ์ - การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า
2. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	- การคาดการณ์จำนวนผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่
3. การแก้ปัญหา	อุปกรณ์เตือนภัย ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัย สถานีตรวจวัดเพื่อแจ้งเตือนภัย แผนเผชิญเหตุ กำลังพล	- จำนวนของประชากรที่ประสบภัยวาตภัยลดลง

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
	ผู้ให้การช่วยเหลือ ศูนย์พักพิง จุดหอกระจายข่าว การพยากรณ์ ระบบแจ้งเตือนภัย	
4. การป้องกันและสนับสนุน	กฎหมาย/มาตรการ ผู้เชี่ยวชาญ งบประมาณ/งบช่วยเหลือ องค์ความรู้ เครื่องมือสนับสนุน	- การมีระบบแจ้งเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ - การเตรียมความพร้อมของทรัพยากร (คน, งบประมาณ, เครื่องมือ) - การจัดตั้งศูนย์พักพิงและจุดหลบภัยที่เพียงพอ
5. ผลกระทบ	จำนวนปศุสัตว์ที่เสียหาย จำนวนบ้านเรือน/ที่อาศัยที่เสียหาย จำนวนสถานธุรกิจที่เสียหาย พื้นที่เกษตรเสียหาย การคมนาคมที่เสียหาย มูลค่าเศรษฐกิจเสียหาย	- จำนวนผู้ประสบภัย/บาดเจ็บ/เสียชีวิตลดลง - มูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจและทรัพย์สินลดลง

14.4 ไฟป่าและหมอกควัน

รูปที่ 23 Data Model ประเด็น Pain Point “สาธารณภัย ด้านไฟป่าและหมอกควัน”

ตารางที่ 5 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. แหล่งกำเนิด	ภัยแล้ง การเผาป่า วัชพืชริมทาง ขยะมูลฝอย วัสดุเหลือใช้ เผาไหม้เชื้อเพลิง การก่อสร้าง ไอเสียอุตสาหกรรม ยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชน พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกษตร	- สาเหตุการเกิดหมอกควัน - การคาดการณ์เหตุการณ์
2. ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	ครัวเรือนเขตเมือง ปริมาณฝุ่น ความชื้น ค่าหมอกควัน จำนวนผู้ป่วย จุดความร้อน ภาพถ่ายดาวเทียม อุณหภูมิ	- ปริมาณฝุ่นลดลง - ค่าหมอกควันในจังหวัดลดลง
3. ผลกระทบ	กลิ่นเหม็น ทัศนวิสัย ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจ ปนเปื้อนแหล่งน้ำ มลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ภาพลักษณ์จังหวัด	- จำนวนผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจลดลง - มลพิษทางอากาศลดลง - มูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น
3. การช่วยเหลือ/แก้ปัญหา	เครื่องป้องกัน แผนอพยพ การทำฝนเทียม เจ้าหน้าที่ดับไฟป่า เครื่องมือตรวจวัด การดับไฟป่า การเฝ้าระวัง การตรวจวัดค่าควันดำ ระบบการตรวจสอบ การรับแจ้งเหตุและระงับเหตุ	- การระงับไฟป่าได้อย่างรวดเร็ว - ศูนย์รับแจ้งเหตุ และเจ้าหน้าที่ดับไฟป่าเพียงพอ - การเกิดไฟป่าลดลง
4. การป้องกัน	การควบคุมการปล่อยมลพิษ สร้างความชุ่มชื้น สร้างแนวกันไฟ หลีกเลี่ยงการเผา ลดก๊าซเรือนกระจก พัฒนาเทคโนโลยี วิจัยพัฒนาคุณภาพอากาศ การถ่ายทอดความรู้ บังคับใช้กฎหมาย การสร้างเครือข่าย และการสร้างจิตสำนึก	- จำนวนครั้งและพื้นที่การเกิดไฟป่าลดลง - มลพิษทางอากาศลดลง

14.5 อัคคีภัย

รูปที่ 24 Data Model ประเด็น Pain Point “อัคคีภัย”

ตารางที่ 6 การกำหนดกลุ่ม/ขอบเขตประเด็น/การตอบปัญหาอัคคีภัย

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
1. ข้อมูลพื้นฐาน	ประชากร บ้าน/ครัวเรือน กลุ่มเปราะบาง สถานประกอบการ โรงเรียน ผังเมือง หัวจ่ายน้ำ สถานีส่งน้ำ ปริมาณน้ำฝน ทิศทางและความเร็วลม ความชื้นสัมพัทธ์	- ประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังจากตัวแปรสำคัญที่ช่วยให้สามารถคาดการณ์ช่วงเวลาและพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงได้ล่วงหน้า
2. แหล่งกำเนิด/สาเหตุ/ปัจจัย	ยานพาหนะ พื้นที่เกษตร โรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ เผาวัสดุเหลือใช้ เผาไหม้เชื้อเพลิง เผาขยะมูลฝอย การก่อสร้าง เผาวัชพืชริมทาง ความชื้น อุณหภูมิ	- สัดส่วนสาเหตุที่แท้จริงของการเกิดเหตุ และหน่วยงานสามารถออกมาตรการป้องกันหรือรณรงค์ได้ตรงจุด
3. ผลกระทบ	สัดส่วนการเกิดเหตุการณ์ ข้อมูลผู้สูญหาย/บาดเจ็บ/เสียชีวิต แบบรายงานความเสียหาย	- ประสิทธิภาพของการรับมือในอดีต

กลุ่ม	ขอบเขตประเด็น	การตอบปัญหา
	ครัวเรือน/ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ มูลค่าความเสียหาย	- การจัดสรรงบประมาณการเยียวยา - การของบประมาณสนับสนุนเพื่อพัฒนาระบบป้องกันที่คุ้มค่า
4. การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	การพัฒนาเทคโนโลยี เครื่องป้องกัน เครื่องตรวจวัด ระบบการตรวจสอบ การรับแจ้งเหตุและระงับเหตุ การตรวจวัดควันดำ บังคับใช้กฎหมาย การเฝ้าระวัง ตู้ดับเพลิง ถังดับเพลิง อาสาสมัครกู้ภัย ความพึงพอใจต่อการให้บริการ กรณีเกิดเหตุอัคคีภัย	- การมีระบบเฝ้าระวังอุปกรณ์เทคโนโลยี - ความพร้อมของกำลังคนที่พร้อมเข้าควบคุมสถานการณ์ได้ทันที - ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงสามารถอพยพไปยังจุดปลอดภัยได้ทันท่วงที
5. การป้องกัน	แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนอพยพ การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้	- การดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ - การลดโอกาสและความเสี่ยงในการเกิดภัย - ความสามารถในการฟื้นฟูพื้นที่ประสบภัยให้กลับสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด

15. การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน และ ระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล

15.1 ระบบบัญชีของศูนย์ข้อมูล

ตารางที่ 7 การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลศูนย์ข้อมูล

รายชื่อระบบบัญชี	หน่วยงานเจ้าของศูนย์ข้อมูล	URL	ระบบที่ใช้	จำนวนชุดข้อมูล
ไม่มีการใช้ข้อมูลจากระบบบัญชีของศูนย์ข้อมูล				

15.2 ระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน

ตารางที่ 8 การบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน

รายชื่อระบบบัญชี	หน่วยงานเจ้าของข้อมูล	URL	จำนวนชุดข้อมูล
ไม่มีการบูรณาการใช้ชุดข้อมูลจากระบบบัญชีข้อมูลหน่วยงาน			

16. บัญชีข้อมูลดิจิทัล

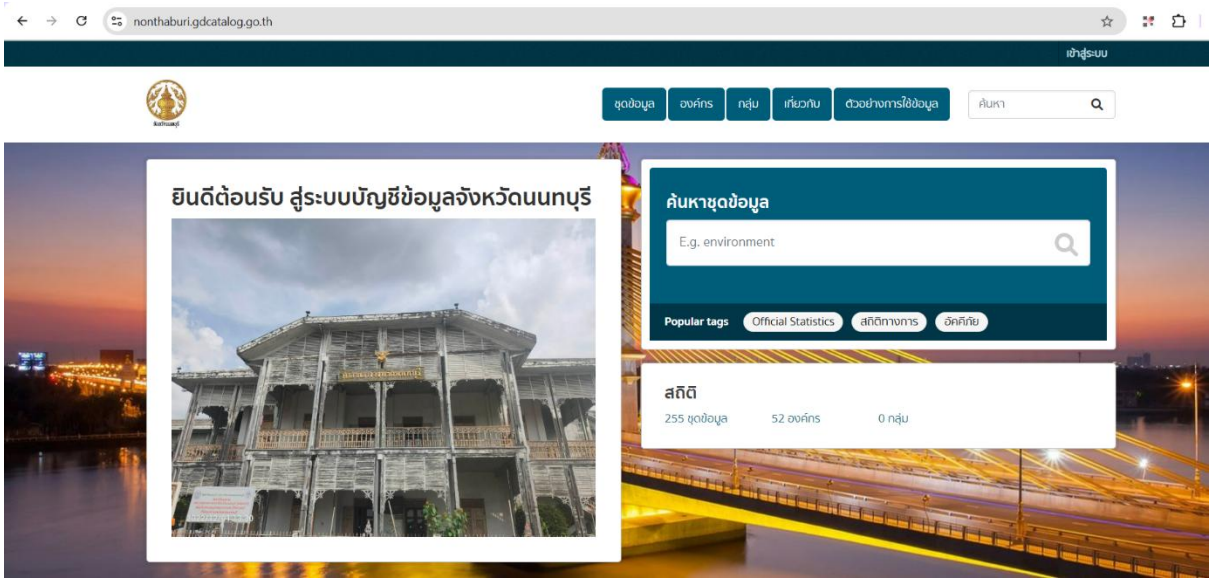
ตารางที่ 9 บัญชีข้อมูลดิจิทัลที่ใช้ในการวิเคราะห์ Dashboard อัคคีภัย

ลำดับ	จังหวัด	มิติ	ชื่อชุดข้อมูล	เจ้าของ	URL_Dataset
1.	จังหวัดนนทบุรี	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลสถิติทะเบียนราษฎร จังหวัดนนทบุรี	ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-07-disaster
2.	จังหวัดนนทบุรี	ข้อมูลพื้นฐาน	บ้านจังหวัดนนทบุรี	ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/home
3.	จังหวัดนนทบุรี	ข้อมูลพื้นฐาน	ทะเบียนสถานศึกษา จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-08-disaster
4.	จังหวัดนนทบุรี	ข้อมูลพื้นฐาน	ข้อมูลสถิติกลุ่มเปราะบาง จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-09-disaster
5.	จังหวัดนนทบุรี	ข้อมูลพื้นฐาน	ผังเมืองรวม จังหวัดนนทบุรี	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-10-disaster
6.	จังหวัดนนทบุรี	แหล่งกำเนิด/สาเหตุ/ปัจจัย	โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/industry
7.	จังหวัดนนทบุรี	แหล่งกำเนิด/สาเหตุ/ปัจจัย	พื้นที่เสี่ยงอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-01-disaster
8.	จังหวัดนนทบุรี	แหล่งกำเนิด/สาเหตุ/ปัจจัย	ปริมาณน้ำฝน	เทศบาลนครนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-05-disaster
9.	จังหวัดนนทบุรี	แหล่งกำเนิด/สาเหตุ/ปัจจัย	อาคารสูง จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/tower69
10.	จังหวัดนนทบุรี	ผลกระทบ	ทะเบียนการเกิดอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-14-disaster
11.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	หน่วยบริการสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/hospital69

ลำดับ	จังหวัด	มิติ	ชื่อชุดข้อมูล	เจ้าของ	URL_Dataset
12.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	ศูนย์พักพิงชั่วคราวหลักจังหวัดนนทบุรี	ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/booth69
13.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	เครื่องจักรกลปฏิบัติการด้านอัคคีภัย ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 1 ปทุมธานี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-03-disaster
14.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	เครือข่ายความร่วมมือที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเฝ้าระวังอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-18-disaster
15.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	ผู้เชี่ยวชาญด้านอัคคีภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/pro69
16.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	รถดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/firecar_69
17.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	เครื่องจักรกลดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/machine69
18.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	เรือดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-12-disaster
19.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	ข้อมูลสถิติอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) จังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-13-disaster
20.	จังหวัดนนทบุรี	การช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหา	ตำแหน่งหัวดับเพลิงจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/giscamera_non
21.	จังหวัดนนทบุรี	การป้องกัน	ช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวอัคคีภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-17-disaster
22.	จังหวัดนนทบุรี	การป้องกัน	กิจกรรมโครงการการซ้อมแผนในการป้องกันอัคคีภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/69-19-disaster
23.	จังหวัดนนทบุรี	การป้องกัน	แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี	https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/2564-2570

17. สถานภาพของระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

ผู้สนใจข้อมูลสามารถเข้าใช้งานระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดนนทบุรี ผ่าน GD Catalog Platform ซึ่งได้ให้บริการที่เว็บไซต์ URL : https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/

รูปที่ 25 ภาพหน้าเว็บไซต์ของระบบบัญชีข้อมูลพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

17.1 ความพร้อมของชุดข้อมูลที่เป็นแบบโครงสร้าง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนชุดข้อมูลแบบมีโครงสร้าง จำแนกตามกลุ่มชุดข้อมูล

กลุ่มชุดข้อมูล	จำนวนชุดข้อมูลแบบมีโครงสร้าง
กลุ่มอื่นๆ (สาธารณภัย)	23 ชุดข้อมูล

17.2 ความพร้อมของผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วมในระบบบัญชี

ตารางที่ 11 รายชื่อชุดข้อมูลที่มีความพร้อมใช้ในการนำไปวิเคราะห์ Dashboard จำแนกตามหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

รายชื่อหน่วยงาน	รายชื่อชุดข้อมูลที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี	1. กิจกรรมโครงการการซ้อมแผนในการป้องกันอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 2. ข้อมูลสถิติอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน(อปพร.) จังหวัดนนทบุรี 3. เครือข่ายความร่วมมือที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเฝ้าระวังอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 4. เครื่องจักรกลดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี

รายชื่อหน่วยงาน	รายชื่อชุดข้อมูลที่หน่วยงานเป็นเจ้าของ
	5. เครื่องจักรกลปฏิบัติการด้านอัคคีภัย ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 1 ปทุมธานี 6. ช่องทางการประชาสัมพันธ์ข่าวอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 7. ตำแหน่งหัวดับเพลิง จังหวัดนนทบุรี 8. ทะเบียนการเกิดอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 9. ผู้เชี่ยวชาญด้านอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 10. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี 11. พื้นที่เสี่ยงอัคคีภัย จังหวัดนนทบุรี 12. รถดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี 13. เรือดับเพลิงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดนนทบุรี 14. อาคารสูง จังหวัดนนทบุรี
เทศบาลนครนนทบุรี	15. ปริมาณน้ำฝน
ที่ทำการปกครองจังหวัดนนทบุรี	16. ข้อมูลสถิติทะเบียนราษฎร จังหวัดนนทบุรี 17. บ้านจังหวัดนนทบุรี 18. ศูนย์พักพิงชั่วคราวหลัก จังหวัดนนทบุรี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี	19. ทะเบียนสถานศึกษา จังหวัดนนทบุรี
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี	20. หน่วยบริการสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนนทบุรี	21. ข้อมูลสถิติกลุ่มเปราะบาง จังหวัดนนทบุรี
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี	22. ผังเมืองรวม จังหวัดนนทบุรี
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนนทบุรี	23. โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนนทบุรี

17.3 รายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

ตารางที่ 12 รายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด

รายการข้อมูล	หน่วยงาน	อยู่ในหมวด	การตอบปัญหา
ไม่มีรายการชุดข้อมูลที่มีข้อมูลพร้อมใช้และต้องการนำมาใช้งาน แต่ยังไม่ได้นำขึ้นระบบบัญชีข้อมูลจังหวัด			

17.4 รายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล

จากการประชุมหารือดำเนินการจัดทำชุดข้อมูลสำคัญ (Agenda) ประกอบการจัดทำศูนย์ข้อมูลการบริหารงานของจังหวัดแบบบูรณาการ (Province Data Dashboard) จังหวัดนนทบุรี ตามแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 วันพฤหัสบดีที่ 12 กุมภาพันธ์ 2569 และการประชุมขับเคลื่อนข้อเสนอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน

ของจังหวัดแบบบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของจังหวัดนนทบุรี วันพุธที่ 27 พฤษภาคม 2569 ปรากฏว่ามีรายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 รายการชุดข้อมูลที่ต้องการใช้แต่ยังไม่มีข้อมูล

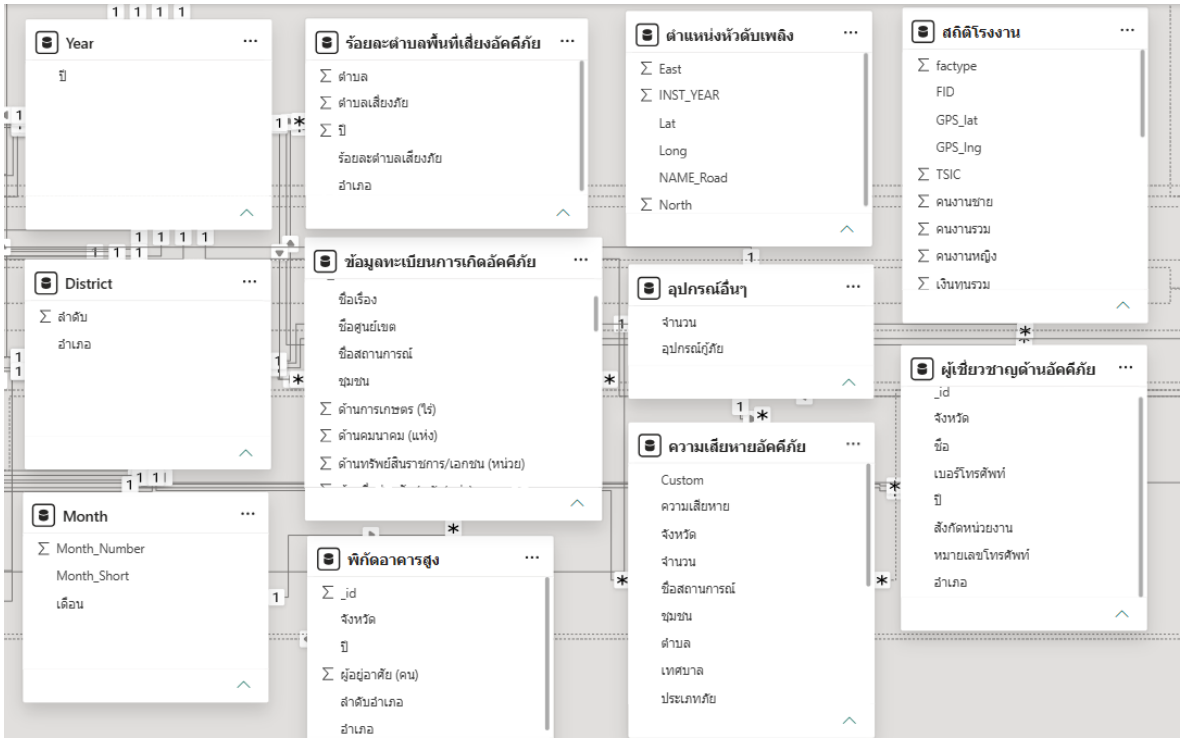
รายการข้อมูลที่ไม่มีการจัดเก็บ	หมายเหตุ
1. มูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น	
2. สถิติการให้ความช่วยเหลืออัคคีภัย (ระยะเวลาตอบสนอง ตั้งแต่รับแจ้งเหตุจนถึงการระงับเหตุการณ์)	
3. งบประมาณการเยียวยารายพื้นที่	
4. ทะเบียนการยื่นคำร้องขอรับการเยียวยารายพื้นที่	
5. สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่ชุมชนและโรงงานอุตสาหกรรม	
6. การสร้างการรับรู้ด้านอัคคีภัยแก่ประชาชน	

18. การวิเคราะห์ข้อมูล

18.1 การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง (Data Model)

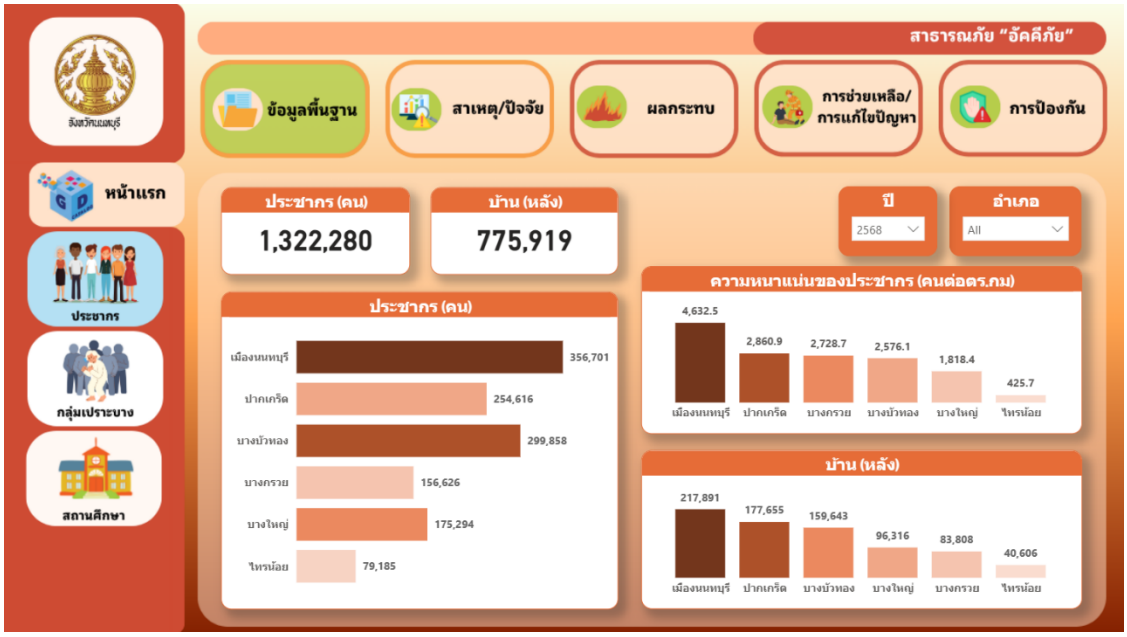

รูปที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูล

รูปที่ 26 (ต่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างชุดข้อมูล

18.2 รูปแบบของ Mockup ของ Power BI ที่เหมาะกับสารสนเทศที่ใช้ในกระบวนงาน

รูปที่ 27 รูปแบบของ Mockup ของ Power BI

18.3 สถานภาพการขึ้นต้นแบบ Dashboard

สามารถเรียกใช้งานได้ที่ URL : https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/dataset/visualization

รูปที่ 28 สารสนเทศวิเคราะห์การนำไปใช้ประโยชน์

19. อ้างอิง

1. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (ม.ป.ป.). สรุปสาระสำคัญ กรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 – 2573. สืบค้นจาก https://research.disaster.go.th/research/download/5553?id=5915
2. เทศบาลนครปากเกร็ด. แผนเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัยและดินโคลนถล่ม ประจำปี พ.ศ. 2565. สืบค้นจาก https://pakkretcity.go.th/images/pdf/65/news3705-1.pdf
3. ไพบูลย์วัฒนศิริธรรม. (2546). ความมั่นคงของมนุษย์. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการประจำปี. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย
4. สำนักงานจังหวัดนนทบุรี. แผนพัฒนาจังหวัดนนทบุรี 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570. สืบค้นจาก https://ww2.nonthaburi.go.th/news_council15
5. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2564 – 2570 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2568). สืบค้นจาก https://nbi.disaster.go.th/nbi/cms/1935?id=137763
6. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี. แผนเผชิญเหตุ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM2.5 จังหวัดนนทบุรี ปี 2568 - 2569. สืบค้นจาก https://nbi.disaster.go.th/nbi/cms/1935?id=147203
7. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี. แผนเผชิญเหตุภัยแล้ง จังหวัดนนทบุรี ประจำปี 2568. สืบค้นจาก https://nbi.disaster.go.th/nbi/cms/inner_1935?id=126684
8. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี. แผนเผชิญเหตุอุทกภัย จังหวัดนนทบุรี ประจำปี 2568. สืบค้นจาก https://nbi.disaster.go.th/nbi/cms/1935?id=132515
9. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนนทบุรี. แผนพัฒนาความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในระดับพื้นที่ ประจำจังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2566 - 2570. สืบค้นจาก https://nbi.disaster.go.th/nbi/cms/1935?id=137764
10. SDG Move. (ม.ป.ป.). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ SDGs. สืบค้นจาก https://www.sdgmove.com/sdg-101/
11. UNFCCC. (n.d.). Key aspects of the Paris Agreement. Retrieved from https://www.unfccc.int/most-requested/key-aspects-of-the-paris-agreement
12. UNESCAP. (2021). Disaster-related Statistics Framework. Retrieved from https://unece.org/sites/default/files/2021-06/S1_2_Disaster-related%20Statistics%20Framework_ESCAP.pdf

สำนักงานสถิติจังหวัดนนทบุรี
ศูนย์ราชการจังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์: 02-580-0720
อีเมล: saraban_nontburi@nso.mail.go.th
Data Catalog: https://nonthaburi.gdcatalog.go.th/